

BOYUN EĞME

Sola da çorbanın tuzu olmak mı kaldı?

Devrimci, bağımsız, ilkel bir siyaset.
Böyle bir siyaset neyin içinde
kalacağına, neyin dışında duracağına,
neyi yaratacağına kendisi karar verir.
Kemal Okuyan ■ Sf. 19

9 dokuz maddede 'ÖZGÜRLÜK İTTİFAKI'

ADALET EMEK İSTER EMEK ADALET İSTER

AKP USULÜ SOSYAL SAĞLIK HİZMETİ: SİGORTALİYİZ AMA ÖDÜYÜRÜZ / İLKER BELEK ■ Sf. 16

**Adalet
giden
yol**
Barış Terkoğlu
■ Sf. 6

**Sekterlik değil
bağımsız
siyaset**
Aydemir Güler
■ Sf. 4

**Hak, hukuk,
gök, guguk:
AKP yasaları**
Ali Rıza Aydın
■ Sf. 8

28 HAZİRAN / KOCAELİ

Gebze'de Turgay Tiktaş (30) kullandığı forkliftle yüksek zeminden düştü. Forklift altında kalan Tiktaş yaşamını yitirdi.

29 HAZİRAN / ZONGULDAK

TTK Üzülmez Müessesesi'nin 3 nolu maden ocağında yerin 170 metre altında çalışan Serkan Cansızoğlu (37) makineye sıkışarak yaşamını kaybetti.

29 HAZİRAN/ERZURUM

Horasan ilçesinde elektrik hatlarında meydana gelen arızayı gidermeye çalışan Murat Gözüm(34), direktten düşerek yaşamını yitirdi.

1 TEMMUZ/ZONGULDAK

Özelleştirilen bir kömür ocağında çalışan Kenan Kulakçı (40) ve Oğuz Demir'in (26) cansız bedenleri mesai bitiminde dışarı çıkmamalarından kuşkulanan arkadaşları tarafından yerde yatar vaziyette bulundu.

1 TEMMUZ/İSTANBUL

Şişli'de otel inşaatında çalışan Hacı Ceylan, 4. kattan zemine düşerek can verdi.

1 TEMMUZ/İSTANBUL

Esenyurt'ta, yeni bir binanın zemininde yapılan kanalizasyon çalışması sırasında göçük altında kalan Kadir Beser (62) hayatını kaybetti.

2 TEMMUZ/SAMSUN

Nevzat Güneş (50) çalıştığı inşaattan düştü ve hayatını kaybetti. Güneş'in iki kardeşinin de inşaattan düşerek öldükleri bildirildi.

4 TEMMUZ / KONYA

Başlayacağı üniversitenin masraflarını karşılamak için Ordu'dan Konya'ya çalışmaya gelen 18 yaşındaki Emre Kocagöz, çalıştığı inşaatın beşinci katından düşerek hayatını kaybetti.

4 TEMMUZ/ İSPARTA

İsmail Şan (34) bakım için girdiği trafoda, tamir sırasında elektrik akımına kapılarak ağır yaralandı. Hastaneye kaldırılan Şan yapılan müdahalelere rağmen yaşamını yitirdi.

Yeni yargı: Hem kör hem şaşı!

İzmir'de geçen hafta gözaltına alınan ve uzun süre gözaltında tutulan ÖDP ve Haziran Hareketi İzmir Yürütme Kurulu üyesi Onur Kılıç'a kumpas kurulduğu ortaya çıktı. Provokasyon amacıyla kurulduğu izlenimi veren 'Türkiye Halk Savaşı' isimli sahte hesabın yaptığı paylaşımlardan Onur Kılıç sorumlu tutuldu.

Onur Kılıç'a İzmir Terörle Mücadele Şubesindeki sorgusunda sahte hesabın paylaşımları soruldu. Söz

konusu hesabı Onur Kılıç'ın yönettiği öne sürüldü. Gençlik Muhalefeti logosuyla birçok kişi hakkında tehdit içerikli mesajlar yayımlayan hesabın yaptığı paylaşımların Onur Kılıç'a ait olduğu iddia edildi. Kılıç söz konusu paylaşım ile ilgili herhangi bir ilişkisinin olmadığını ısrarla söylemesine rağmen benzer sorular yineleni.

AKP'nin kontrolündeki yeni yargının ruh hali böyle. Ak-trollerden hallice!

KİM JONG-UN'DAN 4 TEMMUZ HEDİYESİ

Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti lideri Kim Jong-Un, ülkesinin dün gerçekleştirdiği balistik füze denemesinin ardından açıklama yaptı. "Saçımı kötü kesen berberimi nasıl yedim" türünden Batı basınının ilgisini çeken bir haber değil ama biz yine de aktaralım. Kim Jong-Un, ABD'nin 'Bağımsızlık Günü' olarak kutladığı 4 Temmuz günü fırlatılan kıtalar arası balistik füzenin "Amerikan pçilerine hediye olduğunu" söyledi. KDHC lideri, ülkesindeki nükleer bilimcilerden de Yankilere sık sık irili ufaklı

"hediye paketleri" göndermelerini istedi.

ABD de denemenin ardından bir açıklama yaparak KDHC'nin ilk kez başarılı bir şekilde kıtalar arası füze denemesi yaptığını bildirdi. Ayrıca ABD, son füze denemesini görüşmek üzere Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'ni (BMGK) acil kapalı toplantıya çağırdı. Son günlerde Yankiler neye uzansa ellerinde kalıyor.

Namlı gerici Nurettin Yıldız'ın kadın sorunu

Nurettin Yıldız malum soL ve Boyun Eğme yazarlarını seviyor. Pek çok dava açtı yazarlarımızımıza. Bu davalar halen sürüyor. Avukatı bu davalarda müvekkilinin o yönde açıklamalar yapmadığını ileri sürüyor. Bu iddianın tek delili konuyla ilgili internet sitelerinden verilerin sildirilmiş olması.

Sosyal Doku Vakfı isimli gerici kuruluşun Başkanı Nurettin Yıldız geçtiğimiz hafta yine kadınlarla alakalı gerici açıklamalarda bulundu. Daha önce çalışan kadınları "fuhuşla", üniversiteli kadınları ise "gözü bakire olmamakla" suçlayan gerici vakfın kurucusu, bu defa da kadınları "ümmetin en büyük sorunu" olarak gördüğünü açıkladı. Yıldız'ın vakfın sohbet toplantısında yaptığı konuşma, sosyal medya hesaplarından da yayımlandı. Veda hut-

besinin en uzun mesajlarından birisinin kadınlar hakkında olduğunu söyleyen Yıldız, kadınların o dönemde peygamber tarafından da "sorun" olarak görüldüğünü iddia etti. Yıldız, "Kadınlar ne yaparlarsa yapsınlar, namaz da kılsalar, oruç da tutsalar, ümmetin sorunu olmaya devam edecekler" dedi.

Peygamberin, "Kadınlara iyi davranın" vasiyeti nedeniyle "dizginleri ele alan" kadınların şımarıldığını söyleyen gerici vakfın kurucusu, "Peygamber de bunu öngördüğü için daha sonra, 'edepsizlik ve fuhuş yaparlarsa dövün' demiştir" diye konuştu. Yıldız'ın, yuvaların dağılmaması için kadınların dövülmesini isteyerek, "Yeter ki kol kırılırsın yen içinde kalmasın" ifadelerini kullanması dikkati çekti.

Daha sonra "demedim" demesin diye buraya not ediyoruz. Şahidiz, dedi!

**BOYUN
EĞME**

Boyun Eğme Haftalık Siyasi Dergi - Sayı 82

İmtiyaz Sahibi: Gelenek Basım Yayım ve Ticaret Ltd. Şti Genel Yayın Yönetmeni ve Sorumlu Müdür: Mehmet Kuzulugil

Yayın Kurulu: Orhan Gökdemir, Nevzat Evrim Önal, Mehmet Kuzulugil Tasarım: Özgür Aydoğan, Uğur Güç

ISSN: 2564-7385 Adres: Osmanağa Mah. Osmançık Sok. No:9/16 Kadıköy - İstanbul Baskı: Deren Matbaacılık Ambalaj San. ve Tic. Ltd. Şti. Beylikdüzü OSB Mah. Orkide Cad. No: 9/Z Beylikdüzü-İstanbul

CHP'den patronlara 'Adalet Yürüyüşü' mektubu

CHP Genel Başkan Yardımcısı Çetin Osman Budak, patronlara bir mektup göndererek Adalet Yürüyüşü'ne destek istedi. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB), Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD), Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği (TÜSİAD), Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonunun (TESK) da aralarında bulunduğu sanayi ve ticaret odalarını Adalet Yürüyüşü'ne davet eden Budak, "Bugün keyfi uygulamalar

ve hukuksuz yargılamalar nedeniyle mülkün temeli çökmüş durumdadır. Ülkeyimizin bu tablo ile geleceğe yürümesi mümkün değildir. Adaletin olmadığı yerde can ve mal güvenliği, yatırım, üretim, iş, aş ve huzur olmaz. Bunu en yakından bilenler sizlersiniz. Adalet ve demokrasi mücadelesine verilen her türlü destek, çok değerli ve iyi bir gelecek için çok önemlidir. İş dünyamızın, ülkemizin can alıcı sorunlarına kayıtsız kalmayacağına inanıyorum. Bu

çerçevede, 9 Temmuz 2017 saat 18.00'de İstanbul Maltepe'de düzenlenecek miting ile sona erecek olan Adalet Yürüyüşü'nün, herhangi bir aşamasında parçası olmanız, daha özgür, daha güvenli bir Türkiye için önemli bir katkı olacaktır" ifadelerini kullandı.

CHP'nin çağrı yaptığı patron örgütleri OHAL süresince kârına kâr katan tiplerden oluşuyor. Onların keyfi yerinde, kârları gıcır. Adalet konusunu doğrudan "sınıf" çıkarları ile ilgili gör-

müyorlar belki de. Bu durumda CHP'nin onları bu konuda duyarlı ve müdahil olmaya çağırmasını takdir etmek gerekiyor herhalde.

15 TEMMUZ DEMOKRASİ ŞEHİTLERİ HANDESİ'NİN PEK KAHRAMAN TELEFONU

Malum Hande Fırat "Çitçit" ile sözlendi. 15 Temmuz dincinin dinciye darbe girişiminden sonra patronu Aydın Doğan basın önüne çıkmış, Hande'yi kutlayarak "darbeye engel olursan Çitçit'le nişanı ben yapacağım dedim" mealinden şeyler söylemişti. Nişanı o mu yapar bilinmez ama söz yüzüğünü Egemen Bağış taktı. Takmadan önce kesin "bakara makara" derlemelerinden cümleler de okumuştur.

Güzel haberler verdi "söz"ün ardından Saray'ın Hürriyet temsilcisi. Hürriyet gazetesi 15 Temmuz'da

özel bir sayıyla çıkacak ve CNNTürk de gün boyu yayın yapacaktı. Hoş, grubun TV'leri Kanal 7, gazeteleri Akit kıvamında son zamanlarda. Havuz medyasına taş çıkaran işler yapıp reislerinin gözleri yaşartıyorlar. Zaten Çitçit'le sözlendikten sonra Hande Hanım da müjdeyi verdi, "Şu anda Sayın Cumhurbaşkanımızla araları kötü değil en son iftar yemeğinde aynı

masada birlikteydiler" dedi.

Bir de 15 Temmuz Demokrasi Şehitleri Telefonu var tabii. Dediğine göre Arap şeyhleri 250 bin dolar teklif etmiş, vermemiş. AKP Cumhurbaşkanı da ara sıra arayıp hatırını soruyormuş telefonun. Hatta Aydın Doğan da soruyormuş "nasıllar iyiler mi" diye. Nasıl sormasınlar, o gecenin iki kahramanı var: Parmak arası terlikle tank kovalayanlar, bir de Hande Fırat'ın cep telefonu...

SAMANALTI / Sait Munzur

İŞİD'LİLERİ GÖZALTINA ALDILAR, ÇANTALARINDAN AKP BAYRAKLARI ÇIKTI

Adalet Yürüyüşü'ne saldırmayı planladığı ve İŞİD'li olduğu öne sürülen 6 kişi geçtiğimiz hafta yakalandı. Yakalama işini yapan Kocaeli Emniyeti. Konuyla ilgili açıklamaların kaynağı da orası. Dediklerine göre yakalanan İŞİD'liler Adalet Yürüyüşü'ne bombalı araçla saldırı hazırlığındayken yakalanmış. Yakalananlarda bomba ve araç da bulunmuş mu bilmiyoruz ama bol miktarda AKP bayrağı bulunmuş.

Zaten saldırganlar da iki kısma ayrılıyor. Elinde bayrak da bomba da bulunmayanlar. Bombalı ve bayraklılar. Birinciler AKP'li!

Ya bağımsız ya köle...

Bizim ayrıkçı arayışımız ve bizi biz yapan ilkemizden diğer sol güçler, diğer halk güçleri endişelenmemelidir. Elbette taşıdığımız hassasiyeti tartışma ve eleştirilere yansıtmadan edemeyiz. Diğer sol kesimler de komünistlerde bir "işçi sınıfı sekterliği" gözlemlenmeden edemezler. Dolayısıyla çelişki ve tartışma da gerçektir. Gerçeğin üstünü örtmeye kalkan olursa boşa düşer. Gerçek kafasını ilk bulduğu delikten çıkartıp kendini gösterecektir.

■ AYDEMİR GÜLER

işçi sınıfı, sınıflar mücadelesinde ya kendi bağımsız hattını kurmaya yönelik bir çizgi tutturur ya da verildiği zannedilen mücadele aslında burjuva hegemonyasının yeniden tasarlanıp kurulmasına dönük bir mekanizmanın parçasıdır. Sınıfımız ya sömürücülerden, mülk sahibi sınıflardan bağımsızlaşmayı arayacak ya da teslimiyet zincirlerine dolanacak. Bu kadar yalın.

Siyasetin dilinde farklı sol hareketler, kardeş veya dost örgütler, aynı doğrultuda yol alan akımlar, sınıfın farklı partileri vb vardır. Bu çeşitlilik gerçektir. Siyasi mücadele gerçekleri dikkate alarak yürütülür. Gerçeklikten kopanın şansı yoktur. Bu ikinci paragraf bir üsttekinin şiddetini hafifletmek için yazılmadı.

Komünist partiden bizim anladığımız, genel olarak halkın içinde devinen bir şey değil, özel olarak işçi sınıfını temsil eden, örgütleyen, harekete geçiren bir örgütlü güç. Bu tanım büyük bir ayrıcalıktır. Her ayrıcalık gibi buna da bir ayrılık eşlik etmektedir. Komünistler, halk hareketinin içindeki zenginliği yansıtan ama işçi sınıfının bağımsız kimliğinde inat açısından hiç de ilkeli olmaları gerekmeyen, çoğunlukla da olmayan başka akımlardan ayrılırlar. "Sol neden bölünmüş" sorusunun makul yanıtlarından biri de buna dayanır. Solun geneli, yani komünistlerin yalnızca bir unsuru olabilecekleri sol çeşitlilik, işçi sınıfının bağımsız çizgi arayışını taşıyamaz.

Yalnızca komünist parti bu misyonun partisidir.

Ancak bizim bu ayrıkçı arayışımız ve bizi biz yapan ilkemizden diğer sol güçler, diğer halk güçleri endişelenmemelidir. Elbette taşıdığımız hassasiyeti tartışma ve eleştirilere yansıtmadan edemeyiz. Diğer sol kesimler de komünistlerde bir "işçi sınıfı sekterliği" gözlemlenmeden edemezler. Dolayısıyla çelişki ve tartışma da gerçektir. Gerçeğin üstünü örtmeye kalkan olursa boşa düşer. Gerçek kafasını ilk bulduğu delikten çıkartıp kendini gösterecektir.

Bu tartışmada, solun içinde Truva atı olanlar işçi sınıfının bağımsız çizgisini arayanları itibarsızlaştırmak, bu arayışı sabote etmek için uğraşacaklardır. Burada sol görünümüne aldanmamak gerekir. Ama bir de, solda samimi olarak devrimi başka yollarda arayanlar olur. Bunlar komünistlerle nedenli sert polemiklere girerlerse girsinler, soğukkanlı düşünebildikleri ölçüde işçi sınıfının bağımsız bir güç olarak şekillenmesinden yarar sağlayacaklarını bilmelidirler. TKP'nin geçen hafta boyunca sürdürdüğü çalışmalar boyunca gördük ki, biliyorlar.

***

Cumhuriyet Halk Partisi bir burjuva partisidir. AKP düzeninin tamamlayıcısı olarak yıllardır en kritik momentlerde işlev üstlenen bu partiyle girdiği ilişkide, sol kendi kendisine küme düşürmektedir. Bir zamanlar solda CHP'nin sınıf karakteri

hakkında analitik tartışmalar olurdu. Tekelci burjuvazinin partisi olmaktan küçük burjuvazinin sol kanadı olmaya uzanabilen seçeneklerin tokuşturulmasına artık pek değer verilmiyor. Ama CHP geleneğine bir noktadan devrimci ve demokrat sıfatları yakıştıranlardan alenen faşist ve ırkçı olduğunu iddia edenlere kadar sol, 2017 yazında CHP'nin arkasında sıraya girmiş bulunuyor.

Bu topluluşmanın tek değilse bile önemli istisnası TKP'dir.

Çünkü TKP işçi sınıfının bağımsız hareketini kurmayı tarihsel ve güncel misyon olarak benimsemiştir.

Yürüyen bir Kılıçdaroğlu'nu sınır ötesine asker gönderilmesini, vekillerin içeri atılabilmesini, iktidarın yolsuzluklarının sineye çekilmesini, emekçilerin daha da ezilmesini, yobazların ürkütülmemesini savunan ve Yenikapı ruhuna teslim olan bir kimliğe tercih edenleri anlamak zor değil. Demirel "yürümele yollar aşınmaz" derdi. Bizse yürümeyi ciddiye alırsak. Lakin ciddi almayı açmak gerekir. İyi bir yürüyüş samimi bir günah çıkarma anlamına bile

gelebilir. Ama kim ne yaparsa yapsın dünya sınıf mücadelesiyle dönmektedir ve çarkları ne yöne döndürmek istediği karartılmış bir yürüyüşle kimse ait olduğu ve hizmet ettiği sınıfı değiştirmiş olmaz. Kilise pratiğinde günah yeniden işlemek için çıkartılır!

Günah sözcüğünü de geçelim. Bizim meselemiz sınıf meselesidir. İlkemiz sınıf ilkesidir. CHP'nin kendi tasarlayıp inisiyatifi aldığını bir mücadele, dolaylı olarak emekçilere kimi yararlar sağlayabilir. Ama aslolan işçi sınıfının bağımsız bir güç olarak öne çıkmasıdır ve CHP'nin, bıraktım buna hizmet etmek, buna karşı önlem almaması düşünülemez bile.

***

Sosyal-demokrasi halkın hiç ilgisini çekmeyecek, çıkarlarına değmeyecek birtakım açılımlarla düzenin bekasına hizmet edebilir mi, bu mümkün mü? Elbette CHP'nin el attığı tema emekçilerin ve ilericiilerin hayatında yer tutacaktır. Yoksa etkisiz kalır, çöp olur. Adalet bir işçi sınıfı meselesidir.

Ama adalet kavramına, her zaman her yerde olduğu gibi

ADALETİN SAĞLANMASI İÇİN SÖMÜRÜNÜN SON BULMASI GEREKİR ASIL ADALETSİZLİK SÖMÜRÜ DÜZENİDİR

Eşitlik olmayan yerde adalet olmaz.

Küçük bir azınlık milyon dolarlara hükmedecek; yüz milyonlarca kişi de açlık sınırının altında yaşam mücadelesi verecek. Adaletsizlik budur!

Bir tarafta fabrikalara, arazilere, yer altı ve yer üstü zenginliklerine el koymuş patronlar, diğer tarafta onların kasalarını doldurmak için düşük ücretlerle çalışan işçiler. Burada adalet yoktur!

Sermaye sahiplerinin derdi, nerelere yatırım yapacakları, insanları nasıl daha fazla sömürecekleri, nasıl daha fazla kâr edecekleridir. Milyonlarca emekçinin derdi ise iş bulmak, akşam evde tencerenin kaynamasını sağlamak, barınma-ısıtma-ulaşım-egitim-sağlık gibi en temel ihtiyaçlarını karşılamak için girdiği borç yükünü döndürmektir. Adaletsizliğin daniskası budur!

Milyonlarca insanın, yani halkın ezici çoğunluğunun, yaşam kavgasında posası çıkıyor. Kölelik koşullarında çalıştırılan insanlar, işten atılma korkusu, polis baskısı, gelecek kaygısı ile susturuluyor. Patronlar, yani bir avuç zengin ise televizyon kanallarına, gazetelere hükmediyor; milyonları uyutmak için kullandıkları bu araçlarla, yeri geliyor hükümetlerle pazarlık yapıyor, yeri geliyor ihale karşılığı hükümetlere hizmet ediyor. Halk susarken, zenginler yüzlerce kanaldan yayın yapıyor. Adaletsizlik budur.

Paranın saltanatı: Her türlü saltanatın, diktatörlüğün, baskının ve adaletsizliğin kaynağında bu vardır. Herkesin yaka silktiği AKP adaletsizliğinin özü de budur.

Düzen partileri bu adaletsizlik sürsün diye faaliyet göstermekte, insanlara her gün her saat yalan söylemektedir. Gazeteler, televizyonlar bu adaletsizliği savunmaktadır. Siyasi iktidar mahkemeleri, güvenlik güçlerini bu adaletsizliği korumak için kullanmaktadır. NATO bu adaletsizliğin uluslararası bekçisidir. Avrupa Birliği bu adaletsizliğin küresel temsilcilerindedir.

Bu adaletsizliği temsil edenlerin tepişmesinden adalet çıkmaz. Bölgesel savaşlar, darbeler, komplolar, Fethullahçı örgütlenmeler, onun karşısındaki Reis güzellemleri, liberal hezeyanlar, sosyal demokrasi aldatmacası, milliyetçi palavralar paranın saltanatına dayanan adaletsizlik sürerken, bu adaletsizlik pastasından daha fazla pay kapmak isteyenlerin yarattığı kirlilikten başka bir şey değildir.

Gelin adaletsizliğin temelini sorgulayalım.

Sömürü ile adalet bağdaşmaz.

Eşitsizlik ile adalet bağdaşmaz.

Emperyalizm ile adalet olmaz.

İnsanlık yüzyıllardır eşitlik için mücadele ediyor. Bu mücadele mutlaka başarıya ulaşacak, dünyamız sömürüden, savaşlardan, açlıktan, işsizlikten, zorbalıktan kurtulacaktır. İnsanlığın adalet yürüyüşü budur ve herkes bu soylu yürüyüşe katılmalıdır.

iletisim@tkp.org.tr

tkp.org.tr

TurkiyeKomunistPartisi

tkpninesi

TKP Genel Merkez | Temmuz 2017 | Adres: Mesrutiyet Mah. Karanfil Sok. No:30/6 Çankaya-Ankara | Tel: 0312 417 29 68 | Baskı: Deren Matbaacılık Ambalaj San. ve Tic. Ltd. Şti. Beylikdüzü OSB Mah. Orkide Cad. No: 9/2 Beylikdüzü-İstanbul

farklı sınıflar farklı içerikler yükler. Kimileri burjuvaca ve düzeni sarsmayacak bir anlam verir. Komünistler ise işçi sınıfının çıkarlarından hareketle doldururlar için.

Türkiye’de CHP’nin bir özelliği ülkemizin ilerici birikiminin, kapitalizmin sonsuz yararlandığı karşı-devrimci yobazlıkla barıştırılması olanaksız kitlenin adresi olarak yerleşiklik kazanmasıdır. Bu CHP’nin olumlu anlamı değil, tarihsel burjuva misyonudur. CHP onlarca yıldır kapitalizmin yönetici olarak alternatif sayıp ciddiye almadığı, ama ilerici değerleri ve emekçi hoşnutsuzluğunu düzene bağlamak için önemseddiği bir oluşumdur. CHP, sermayeye karşı görevlerini yerine getirmek için bu alanı kendine bağlayacak asgari bir dinamizm gösterir.

Bu “asgari” önce sıfır noktasına çekildi. Öyle ki bugün solcu görünmeye, solun alanını doldurmaya yönelik parmağını kumıldatmayan bir faaliyet çizgisi bile, eğer sokakta icra ediliyorsa solda yağları eritmeye yetmektedir. Kılıçdaroğlu, ülkenin sorununun düzenin bozulan dengesini yeniden tesis edebilmek

için “merkez sağın yapılandırılması” olduğunu düşünmekte ve bu düşüncesini hiç saklamamaktadır. Buna karşılık sosyalizmden yana bir dizi hareket bu sağcı tezi dinlediğinde heyecanlanmakta, her nedense Haziran Direnişi’ni hatırlamaktadır. Bu solculuk türü, Türkiye işçi sınıfının bağımsız bir hat çizmesine darbe vuracak niteliktedir.

CHP işini yapmaktadır. Solda CHP kuyrukçuluğu sermaye düzenine eklemlemek anlamına gelmektedir.

CHP’yi adres bellemiş ilerici birikime gelince, oradaki arayışın özülle komünistlerin herhangi bir sorunu olamaz. Türkiye adalete susamıştır. Türkiye meczupluğu yaşamaya alıştıramamaktadır. Bu çok iyi bir şeydir ve bizim

geleceğe duyduğumuz güven ve heyecanımızın kaynağında CHP yürüyüşü değil, halkımızın ilerici erdemleri aramaktan vazgeçmemesi vardır.

İşte bu Türkiye, adalet hakkında işçi sınıfının bakış açısıyla tanışmalıdır. Bu tanışıklığı sağlamak ve bir örgütlülüğe dönüştürmek komünistlerin işidir. TKP budur. ■

Adalete giden yol

İstanbul'un uzun ve çileli yolundan adalet çıkaracaklar, ne yürüyen halka sırtını dönenler ne de "kandırılmaya doyamayanlar" olacak. Adalet yürüyüşü, bir timsah yürüyüşü olmayacaksa, en çok Anayasacıların gözlerine, en çok Cumhuriyetçilerin adımlarına, en çok devrimcilerin yüreklerine, en çok sosyalistlerin bileklerine ihtiyaç duyacak.

■ BARIŞ TERKOĞLU

Duruşmalardan Si-livri'ye dönüşte en çok konuştuğumuz konuydu. Hakimler sıkça değişiyordu. Hangisi Fethullahçı, hangisi diğer Cemaatlerden, hangisi Fethullahçılarla çıkar ilişkisinde... Tarikatlardan tarikat beğenerek adalet arıyorduk. Duruşmaların henüz başlarında hakimlerden biri "Soner Bey" diye seslendi. Samizdat kitabını uzattı. "Benim için imzalar

mısınız" dedi.

Soner Yalçın'ın imzalayacağı sanmıştık ki aksi oldu. "Bizi yargılayan hakime kitap imzalamam sizin için de bizim için de uygun olmaz" dedi.

Cezaevine götürülürken aramızda tartışıyorduk. "Herhalde Fethullahçı değil Samizdat okuyor" diyorduk. Ancak Hanefi Avcı araya girdi: "Tam tersine Fethullahçı olmasa bunu yapamazdı" dedi.

Dedektif gibi tersinden okuyordu.

Haklı da çıktı.

Biraz önce kitaba imza isteyen hakim, tutuklama kararına imza attı.

Yetmedi, ikide bir mahkemelerinde kitabını imzalatmak istediği yazarı hapiste tutmak için sonuna kadar direndi.

Sonrasını biliyorsunuz: Bylock, FETÖ, firar...

"Adalet" soyut bir kavram.

Bütün güzel soyutlamalar gibi özlemleri, hayalleri ve tabii tekil olanın hiçbirinde görünmeyen bütünü ifade ediyor.

Ve tabii bütün soyutlamalar gibi tehlikeyi özünde taşıyor.

ABD'nin Irak'a götürdüğü "demokrasi", İngiltere'nin Hindistan'a götürdüğü "zenginlik" sorgulanmaz mı?

Belki de bu yüzden

dağıtan ele bakarak karar veriyoruz. Elin çabukluğundan niyetini anlıyoruz.

HER ANAYASA DARBESİNİ YARGI TASFİYESİ İZLER

Anayasaların tarihini, iktidarların gökyüzünden yeryüzüne indirildiği günle başlatıyoruz. Anayasa yaparak iktidar sahiplerine "senin iktidarın buraya kadar" diyoruz. Bu nedenle her anayasa, iktidara sınır çizmektir. İktidarın somutlanmış hali olan devlete gücünün bittiği yeri göstermektir.

Liberal kirlenmenin sonucu...

Yıllardır "sivil anayasa" masalları dinliyoruz. Oysa anayasanın sivil olması anlatılmıyordur. Anayasa kullanım kılavuzudur. Siyasidir. Devletin teşkilatlanmasına aittir.

Biz, Cumhuriyetçiler, yurtseverler, solcular, sosyalistler özetle modernizmin çocukları anayasacıyızdır.

İktidara çizgi çekip toplumu özgürleştirmek isteriz.

Sömürü düzenlerinin ucundaki baskıcı rejimler ise hep anayasayı rafa kaldırırılar. İktidarlarını sınırsızlaştırırılar.

Güçlerinin kaynağından bahsederken işaret parmaklarıyla gökyüzünü gösterirler, başparmaklarıyla da sendikayı, partiyi, örgütlenme hakkını, insanlığın tarihsel kazanımlarını ezerler.

Bu nedenle biz tıpkı "demokrasi" dağıtanlara baktığımız gibi "sivil anayasa" isteyenlerin de eline bakarız.

Aklımızı liberal alıklıklardan kurtardığımız oranda hazırlananı görürüz.

AYLIK LIBERAL TİMSAH YÜRÜYÜŞÜ

Hatırlayın, 12 Eylül 2010 referandumuna bizler dayak yiyerek girdik. "Darbeci" dayığı, "Ergenekoncu" dayığı, "askeri vesayetçi" dayığı...

"Hayır" diyorduk, çünkü "sivil anayasa" dağıtanların gerici programını görüyorduk.

Hatırlayın, "yetmez ama evet" partisinin Sorbonlu teorisini, "evet" zaferini kazandıktan sadece bir ay sonra ne yazdı: "Yeni Şafak, HSYK seçimleri sonucunu, 'Yargı, YARSAV'ı tasfiye etti' zafer çığıyla karşıladı. Demokrasi açısından utanç konusu olacak bir sonuç, demokrasinin zaferi olarak sunuldu. Ortada bir zafer olduğu kesin. Ama Adalet Bakanlığı bürokrasisinin, dolayısıyla AKP'nin zaferi bu, demokrasinin değil."

İktidarın Fethullahçı koalisyonu ile yaptığı Anayasa darbesini, sandıktan çıktı diye kendi zaferi sanan "fasulye liberali" nin timsah yürüyüşü sadece bir ay sürmüştü.

Oysa bu aldatma siyasetin bir tunç yasasından kaynaklanıyor.

Gericilerin her anayasa darbesini bir yargı tasfiyesi izler. Anayasayı kaldırdıkları raftan, anayasasız karar verecek bir yargı yaratılır. 12 Eylül referandumunu büyük YARSAV tasfiyesi izlemişti. 16 Nisan referandumunu Bahçeli'nin avukatının, AKP ilçe

yöneticisinin hakim seçtiği düzen izledi.

'ADALET' İSTEMEK İÇİN EN MEŞRU DÖNEM

Anayasasızlaştırıldığımız, yargısızlaştırıldığımız bir dönemde "adalet" istemek için en meşru dönemdeyiz.

İşi için aç kalan Nuriye ve Semih için, Soma'da toprak altında kalanlar için, Gezi'de tekmeyle ölenler için, Cumhuriyet'te ya da Sözcü'de günahsız yere yatırılanlar için adalet istenmez mi?

Kılıçdaroğlu'nun içinde suç bile olmayan bir eylemi işlediği şüphesiyle tutuklanan vekili savunmak için başlattığı yürüyüş, bu nedenle haklı bir feryada dönüştü.

Bir adalet feryadına...

Süreci bir feryattan tarihsel kazanıma dönüştürecek olanlar ise gökten adalet yağsın diye bekleyenler olmayacak.

Dün iktidarın kucagında bugün muhalefetin eteğinde yuvalanmışların dillerinin altındaki baklayı her ağzılarını açtıklarında görüyoruz. Tertemiz hisleriyle "adalet" için yollara dökülen halkın yürüyüşünden bir liberal rönesans çıkarma düşü kuranların farkındayız.

Ülkeye "adalet" bunlarla değil, bunlara rağmen gelecek.

İstanbul'un uzun ve çileli yolundan adalet çıkaracaklar, ne yürüyen halka sırtını dönenler ne de "kandırılmaya doyamayanlar" olacak.

Adalet yürüyüşü, bir timsah yürüyüşü olmayacaksa, en çok Anayasacıların gözlerine, en çok Cumhuriyetçilerin adımlarına, en çok devrimcilerin yüreklerine, en çok sosyalistlerin bileklerine ihtiyaç duyacak. Halkın acıktığı adalete giden yol, emeğin hakkı için yürüyerek açılacak.

Adaleti tarikatların elinden, iktidarların sopasından kurtarmak için başka yol yok. ■

ADALETİ SAĞLAMAK İÇİN SÖMÜRÜ DÜZENİYLE HESAPLAŞMAK GEREKİR

Türkiye Komünist Partisi'nin dün başlattığı "Asıl Adaletsizlik Sömürü Düzeni"dir çalışması emekçi halkımızın büyük ilgisini çekmiştir. Türkiye'nin dört bir yanında, özellikle fabrika ve işyerlerinde yaygın dağıtılan bildirilerde ve düzenlenen toplantılarda, sömürü gerçeğini görmezden gelerek ne adalet ne de özgürlük için mücadele verilebileceği vurgulanmaktadır.

Türkiye Komünist Partisi'nin sömürü düzenine karşı mücadeleyi yükseltme iradesi, bu ülkede haksızlığa uğrayan, özgürlükleri elinden alınan, zorbalığın hedef tahtasına yerleştirilen herkesin mücadelesine güç verir. Bu anlamda haksızlıklara, haksızlığa karşı yürüyen ya da farklı protesto yöntemleri geliştiren yurttaşlarımızı selamlıyoruz.

Öte yandan, başından beri söylediğimiz gibi, bir süredir Türkiye'nin gündeminde önemli bir yer işgal eden Adalet Yürüyüşü'nün çağrıcısı olan siyasi kurum CHP ile sınıfsal ayrımlara dayanan derin ideolojik ve siyasal farklılıklarımız olduğu açıktır. Bu farklılıklar doğal olarak "adalet" anlayışımızı da içermektedir. Yine doğal olarak söz konusu partinin ittifaklar politikası ve işbirliği yaptığı siyasi odakların bir bölümü partimizin herhangi bir biçimde kendisine yakın güçler arasında göremeyeceği niteliktedir.

TKP bir sınıf partisi ve sermaye ile emek arasındaki çelişkileri ihmal eden, yok sayan ve giderek üzerini örten ortak platformlarda yer almamaktadır. Benzer biçimde TKP emperyalist merkezlerle karşıtlık ilişkisine girmeyen eylem ve etkinliklerden de uzak durmaktadır.

Bu anlamda parti olarak yürüyüşün son evresine ya da CHP tarafından düzenlenecek bir mitinge katılmamız söz konusu değildir. Daha önce açıkladığımız gibi, yürüyüşe ya da mitinge karşı siyasi iktidar tarafından yönlendirilen bir şiddet, zor kullanımı ya da engelleme girişimi gündeme gelecek olursa TKP'nin buna göre kararını gözden geçirmesi söz konusu olabilir.

Türkiye Komünist Partisi "Asıl Adaletsizlik Sömürü Düzenidir" sloganıyla bir çalışma yürütmektedir. Halkımızı bu içeriği

her platformda dile getirmeye çağırıyoruz. 9 Temmuz'da mitinge katılmayı düşünen emekçilere de çağrımız budur.

Bugün Türkiye'nin ivedilik ve hayatıyet taşıyan ihtiyacı, işçi sınıfının siyaset sahnesinde ağırlığını hissettirmesidir. AKP iktidarındaki en büyük adaletsizlik, toplumsal zenginliklerin patron sınıfı tarafından ahlaksızca yağmalanmasının önündeki her tür engelin kaldırılmasıdır. Burada özgürlüğü elinden alınan emekçi halkımız, sınırsız özgürlük elde eden ise toplam nüfusun küçük bir bölümünü oluşturan sermayedarlardır. Adalet, bunu sorgulamadan aranamaz.

İşten atılan akademisyenin, öğretmenin, hekimin, avukatın, hakim ya da savcının, tutuklanan gazetecinin karşı karşıya kaldığı zulme ve haksızlığa karşı mücadele, sömürüye karşı mücadeleyle birleştirilmediğinde at izi it izine karşır. TKP bu nedenle adalet ve özgürlük mücadelesinin düzen siyaseti ve emperyalist merkezler tarafından kirletilmesine, arsız patron sınıfınca istismar edilmesine karşı durmaya devam edecektir.

"Asıl adaletsizlik sömürü düzenidir" sloganı yeterince açıklayıcıdır.

Adalet, çocukların gelecek kaygısı olmadan büyüyebildikleri bir ülkede olur. Adalet, güven duyduğunuz bir ülkede yaşanabilir.

Adalet, eşit ve ücretsiz sağlık hizmetiyle gelir.

Adalet, bilimsel eğitimle sağlanır.

Adalet, doğanın korunmasını gerektirir.

Adalet, tarihe ve sanata sahip çıkan bir ülkede sağlanır.

Adalet, olanakların eşit bölüşümü varsa vardır.

Adalet, eşitlikle, özgürlükle gelir.

Adalet sömürücü-asalak-hırsız bir sınıfın kapı dışarı edilmesi ile sağlanır.

Adalet, halkın ekmeğidir. Adaleti sağlayacak olan, halkı adalete doyuracak olan sosyalizmdir.

**Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi**

Sermaye için şakıyorlar

Hukuk guguk haline gelirse...

Kapitalistlerin sermaye için istedikleri istikrar, "hukuk güvenliğini" gerektirir. Keyfilik, kuralsızlık hoş karşılanmaz... Konu emekçileri değil de sermayeyi ilgilendirdiğinde, "hukuksuzluk" gerçekten istenir bir şey değildir. Sermayenin gündelik ihtiyaçlarına göre yasaları ve hukuku bildiği gibi altüst eden bir hükümet ise bu kriterden muaftır. Emekçiler için hukuk güvencesi ortadan kalkarken, sermaye için hukuksuzluğun kendisi bir güvencedir artık.

■ ALİ RIZA AYDIN

Anayasa'yı oyuncak yapan, hukuku yapmaz mı?
"Keyif benim değil mi, istediğimi yaparım" diyenler, tek başına oturup hukuku paçavraya çevirenler oldukça, iki sözcük böyle buluşup alaycı hale gelebiliyor.

Niceliksel ve biçimsel olarak bakarsak, AKP'nin Anayasa üzerinde oynama becerisini yasalar ve bağlı olarak bütün hukuk düzenlemelerinde gösterdiği açık.

Yasa hareketleri, ilk bakışta yasama organının oldukça verimli (!) çalıştırıldığını; yasaların içerik ve niteliklerindeki oldukça ağır basan AKP etkisi de, parlamentodaki AKP çoğunluğunun muhalefet partileri üzerindeki baskısını gösterir. AKP ne istediye elde etmiş, muhalefet de parmak hesabına sığınarak AKP

yasalarına payandalık görevi yapmıştır.

Yeni yasalar çıkarılması yanında özellikle torba yasalarla birden çok yasada ve yasa maddesinde ekleme, çıkarma ve değişiklik yapılması yalnızca niceliksel ve biçimsel görüntünün bile kontrol edilemez halde olduğunu göstermeye yeter.

AKP, yasalarla yetinen bir siyasal iktidar da değil kaldı ki... 2011 KHK'leriyle devleti, kurumları, çalışma kurallarını ve tümüyle hukuku nasıl darmadağın ettiği belleklerde. 15 Temmuz darbe girişiminden sonra ilan edilen ve halen süren OHAL dönemi KHK'leri ise çerçevesi dahi çizilemeyecek derecede devlet ve toplum yaşamını, hukuk adıyla keyfilğin batağına itti, itmeye de devam ediyor.

AKP'nin, Boyun Eğme dergisinin elinizdeki sayısı

itibarıyla son yasası olan 7033 sayılı torba yasa, 18 Haziran 2017'de TBMM'de kabul edildi ve 1 Temmuz'da yürürlüğe girdi. "AKP'nin yasası" sözcükleri, hukuk ve akademi çevresinde, "yasalar, yasama organının ürünüdür" savıyla kabul görmezse bile, bilerek seçildi. Çünkü bir kez daha vurgularsak, muhalefet partileri AKP yasaları için "payanda" görevinde. Birkaç aykırı örnek bularak kimse kendisini avutmasın.

AKP hukukla oynarken bir çeşit "çıkart, gör, değiştir" taktiği uyguluyor. Aceleci ve beceriksiz bir yönetim anlayışının olağan sonucu ile karşı karşıyayız. Daha doğrusu, AKP hukuku günlük ihtiyaçlara ve

sermaye taleplerine göre yazıyor. Yani AKP için hukuk, çıkar ve sömürü dünyasının yazboz tahtası.

Yerleşik, oturmuş kapitalist düzen, sermaye birikimi ve kârlılık oranları için istikrar ister, bunu da "hukuk güvenliği" kavramına sahip çıkarak anlatır. AKP bu tablonun tersini yapıyor. Anlık çıkar düşkünlüğü ve de mülkiyet hakları üzerindeki oyunlar AKP ile tavan yapan sömürü ilişkileri olarak tanımlansa da, aslında o oturmuş tekelci sermaye AKP'ye yan gözle bakmaya girişmiyor. Çünkü her istediğini yapan, devleti ve hukuku kayıtsız koşulsuz kapitalist emperyalist düzen emrine amade kılan bir siyasal

7033 SAYILI YASA: HER ŞEY SERMAYEYE

7033 sayılı yasanın adı şöyle: "Sanayinin Geliştirilmesi ve Üretim Desteklenmesi Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun". Addaki amaç sözcükleri meramı anlatıyor.

Tasarıyla, "ülke sanayisinin canlandırılması, yerli ve yabancı yatırımcılar için yeni sanayi alanlarının oluşturulması, mevcut sanayi alanlarının genişletilmesi, yatırımların bürokratik süreçlere takılmadan hızla hayata geçirilebilmesi, organize

sanayi bölgeleri, endüstri bölgeleri, teknoloji geliştirme bölgeleri, sanayi siteleri ve serbest bölgelere ilave Devlet teşviklerinin verilmesi, üreticinin desteklenmesi ve sanayinin geliştirilmesi için sanayi siciline kayıtlı işletmelerin elektrik tüketiminde alınan TRT payının kaldırılması, 2/1/1924 tarihli ve 394 sayılı Hafta Tatili Hakkında Kanundan kaynaklanan mali yüklerin sonlandırılması, planlı sanayi alanlarında üretim yapan sanayicilerin tapu ve kadaströ harçlarından, damga vergisinden, emlak vergisinden muaf (...)" Böyle

gidiyor.

Mesaj net: Emekçiye yeni bir hak olmadığı gibi, mevcut haklarda da budama ve esneklik söz konusu. Daha da açmak gerekirse akademik alan dahil her şey sermayeye... 90 maddeli yasa, 28 yasa ve 4 KHK'de, kimilerinde birden çok maddede olmak üzere ekleme, çıkarma ve değişiklik yapıyor. Bu oynamaların içinde AKP'nin daha önce çıkardığı yasa ve KHK'ler ile yine daha önce el attığı yasa ve KHK maddeleri de var. Bu sürpriz değil, AKP geleneği.

edilemez, hukukçuların dahi içinden çıkamadığı bir tablo çıkıyor.

Torba yasalarla birçok alana el atılırken dikkati çeken bir başka konu, sorunu yaratıp krizi derinleştirerek Erdoğan'ın deyişle "yasayla nokta koymak." Yeni sorunlar çıkarsa, yeni yasalar çıkar.

AKP'nin ilk yasası, 13.12.2002 günlü 4774 sayılı Anayasa Değişikliği Kanunu... Anayasa'nın 76 ve 78. maddelerinde yapılan ve Recep Tayyip Erdoğan'a siyaset yolunu açan bu değişiklik, Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer tarafından geri çevrildi. Daha sonra aynı metin 27.12.2002 tarihinde 4777 sayılı yasa ile aynen kabul edilerek Anayasa değişikliği yapıldı.

AKP'nin 2002 yılı sonu ve 2003 yılı başındaki başlangıç yasalarının ikisi (4775 ve 4778 sayılı yasalar) küçük torba yasalar olarak gösterilebilir. Bu gelenek, yasama organının da teslim alınması suretiyle artarak, çoğunlukla da çalışma hukukuna el atarak devam etti.

AKP'nin yeniden yazdığı yasaları da unutmamak gerekir. İş Kanunu, Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu, Medeni Kanun, Ticaret Kanunu, Borçlar Kanunu, Sosyal Güvenlik Kanunu, ceza ve usul yasaları, yerel yönetim yasaları, eski yasalar yürürlükten kaldırılarak yeniden yazıldı. Ama AKP bu yeni yazımla yetinmedi, kendi yasalarında defalarca değişiklik yaptı.

İş Kanunu, AKP'nin iktidara yerleşmesinden sonra ilk el attığı ve yeniden yazdığı yasa. 2003 yılında kendi hazırladığı yasaya, bugüne kadar 20'si yasa 1'i KHK olmak üzere 21 kez el attı. İş Kanunu'nun değişiklik sıklığı ayda 1,5 gibi ciddi bir ortalama. Bir yandan sermayenin bitmez tükenmez istekleri, bir yandan iş hukukunu güvenceyle değil günlük olaylarla ve esneklikle oluşturma, İş Kanunu'nu güvencenin değil ticarileştirme ve baskının aracı haline getirdi.

Yasalarla, taşlar yerli yerine oturmadan sürekli oynamanın kaotik ortamında ortaya çıkacak uyumsuzluklar ve tabii ki bu "yasa devleti"ni korumak ve kollamak için ihtiyaç duyulan yargı da Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulundan (yeni adıyla Hakimler ve Savcılar Kurulundan) Anayasa Mahkemesine, yüksek mahkemelerden bölge mahkemelerine, uzmanlık mahkemelerinden

AKP YASALARI: EMPERYALİZMİN YASALARI

12 Eylül ve ardından Özal ile yürütülen yeni yasal ve kurumsal düzenleme dalgaları AKP döneminde azgınlaştı. Bu durum, sermayenin sınırsız hegemonyasını tüm dünyaya ve ülke ekonomilerine taşımayı hedefleyen kapsamlı bir neoliberalizm programının uygulanmasından başka bir şey değil.

"AKP yasaları" tanımlamasının, AKP'nin kendine özgü gerici, şımarık ve çıkarıcı etkisi altında olanlarla birlikte, özünde kapitalizmin ve emperyalizmin yasaları olduğunu Boyun Eğme okuyucusuna anımsatmaya gerek yok. Neoliberalizmin ulusal hukuku devre dışı bırakan uluslararası hukuka verdiği önem, AKP tarafından hiç kaygı duymadan benimsendi.

Tekelci sermaye battıkça battığı için faşizmden başka çaresi kalmayınca, devlet ve hukuk da bu çareye göre dönüştürüldü. Devletle ve hukukla, anayasal kurumlar ve alt kümeler üzerinden oynama girişimleri, 2017 Anayasası'nın bütünüyle yürürlüğe girmesiyle "tek kişi" üzerinden iyice kolaylaşmış olacak, ilişkiler ağı denetimsiz bir basitliğe ve çıkar keyfilğine dönüşecek.

AKP'nin "hukuksuzluk hukuku"nun yalnızca kapitalist emperyalist düzenin değil, "ben yaptım hukuk oldu" diyerek gerici AKP iktidarının sürdürülmesi ve toplumun baskı altında tutulması için de kullanıldığını ayrıca vurgulamak gerekir.

12 Eylül 1980 sonrası, Milli Güvenlik Konseyi ve ANAP dönemlerinde başlatılan yeni yasal ve kurumsal düzenleme dalgaları, AKP döneminde azgınlaştı. Aslında bu durum, "sermayenin sınırsız hegemonyasını tüm dünyaya ve ülke ekonomilerine taşımayı hedefleyen" kapsamlı bir neoliberalizm programının uygulanmasından başka bir şey değil. AKP'nin bunun üstüne eklediği, alabildiğince keyfilik, başıbozukluk ve gericilik ama AKP hukukunun sınıfsal niteliği tartışmasız.

Türkiye ve bölge coğrafyasına adapte edilmiş İslami faşizmin, sermaye sınıfı ve emperyalizm yönünden "kolaylaştırıcı", işçi sınıfı yönünden "esnekleştirici ve baskılayıcı" yönetim ve hukuk anlayışı; aynı zamanda da kapitalizmin egemenliğinin, tanrının egemenliğine sığınarak sömürücü yaşamını sürdürmesi söz konusu.

Sosyalistlerin hukuk anlayışı kapitalist emperyalist düzene sığmaz ki, hukuku guguk yapmaya kalkan "kendin pişir kendin ye" cilerin düzenine sığsın.

usul yasalarına kadar yargı da sık yasa değişikliklerinden nasibini aldı. Yargı yasalarıyla her oynama, siyasetin, sermaye ve gericiliğin yargıya nüfuzunu artırdı.

Yargıyı sürekli sorun alanı olarak göstermenin karşılığı olarak "ara buluculuk" uygulaması yaygın ve zorunlu hale getirildi, OHAL uygulamasında olduğu gibi de işlemler "İnceleme Komisyonu"na havale edildi. İnsan Hakları Avrupa Mahkemesinin Türkiye davalarından bunalmasından sonucu getirilen "bireysel başvuru" da oyalama taktikleri içinde yerini alan bir kurum oldu.

Günübirlik hukuk anlayışı, yalnızca yasalarla sıklıkla oynamakla değil, mekana, zamana ve olaya göre yasa kurallarını uygulamamakla ya da çifte standart uygulamakla da devreye sokuluyor. Aynı keyfilik, uluslararası sözleşmeler için ve Anayasa maddeleri için de geçerli.

AKP yasalarının ya da yasa maddelerinin bir bölümünün Ahmet Necdet Sezer döneminde Cumhurbaşkanı'nca geri çevrildiği, bir bölümünün de Anayasa Mahkemesi tarafından incelenip Anayasa'ya aykırı bulunarak iptal edildiği hukuk tarihi içinde yazılı. Ama cumhurbaşkanı makamının

AKP eline geçtiği 2007 yılı ve Anayasa Mahkemesinin sözde yenilendiği 2010 yılı sonrası her iki denetim mekanizması da tersine çalışmaya başladı; "denetim" yerini "onay" a bıraktı.

AKP yasaları için önemli bir başlık olarak, dinsel davranış kurallarının hukuk kuralı olarak yasa hükmü yapılmasını, bu düzenlemelerin önceki kararların tersine Anayasa Mahkemesi tarafından, laikliğin dinsel özgürlük tanımını içine sıkıştırılarak kabulünü eklemek gerekir. Ağırlıklı olarak eğitimden başlayan bu dinsel düzenlemeler, geleceği ipotek altına alacak şekilde yaygınlaşıyor.

AKP, bir yandan 12 Eylül 1980 ve devamının, özellikle de Milli Güvenlik Konseyi, Kurucu Meclis ve ANAP dönemlerinin, 1960'ların hak ve özgürlükler ile sosyal politikalarına ve hukukuna karşı açtıkları ret cephesinin mirasını devraldı bir yandan da uluslararası neoliberal politikalara uyumun eksiklerini tamamlayarak hızını artırdı. Bugün de aynı hızla devam ediyor. Son torba yasa, OHAL dönemindeki yasaların tamamlayıcısı olarak bütünüyle sermaye sınıfının isteklerine uygun. ■

iktidarı, tüm haylazlıklarına karşın kaybetmek istemiyor.

Türkiye'de yasalar Meclis'te kabul sırasına göre numara alır. 23 Nisan 1920'den 27 Mayıs 1960'a 7481 yasa çıkmış. 27 Mayıs ile 1 Kasım 1961 arasında yasalara yeniden sayı verilmiş, bu dönemde 375 yasa çıkmış. Bugün de geçerli olan yasa sayıları ise 1 Kasım 1961'de birden başlamış, son yasa numarası 7033.

AKP 2002 yılı Kasım ayında hükümeti devraldığından bu yana TBMM'de kabul edilen yasa sayısı 2260. Yasa çıkarma ortalaması ayda on üç. Ancak bu sayı, AKP'nin yasalar üzerinde oynamasının boyutunu net vermez. Çünkü son 7033 sayılı yasada olduğu gibi "torba yasa" uygulaması yaygın.

Bir yasa ile birden çok yasada veya maddede oynama nedeniyle, AKP'nin yasama sürecine ve yasalara el atması bu yazının boyutlarını açacak genişlikte. Buna bir de AKP'nin 2011'de daha radikal ve hızlı yapılanma için başvurduğu KHK'lerle yasalarda yaptığı değişiklikleri ve 23 Temmuz 2016 yılından bu yana süren OHAL KHK'leriyle hukuksuz olarak diğer yasalarda yaptığı değişiklikleri eklediğimizde yasalar açısından vahim, kontrol

Ekonomi 'tıkırında'

2019'a kadar gitsin gerisi tufan...

Türkiye kapitalizmi, AKP yönetimi altında 'yürümeye' devam ediyor. Sıkıntılar süren dış destek ve artan dış borçla hafifletiliyor. Ekonomide işlerin hâlâ bir biçimde yolunda gitmesi, ileriye büyüyerek ötelenen sorunlar ve büyük toplumsal maliyetler karşılığında mümkün oluyor.

■ ADİLE KAYA

Türkiye kapitalizmi sıkışmışlıklarını kamu kaynaklarının seferber edilmesi ve Almanya başta olmak üzere süren örtük dış destekle idare ediyor. Artan dış borç, yükselen faizler, oynak TL, ürün ve pazar çeşitlendirmesinde yaşanan sıkıntılar gibi gelişmeler kırılabilirlikleri daha da artırıyor. Ancak "kamu seferberliği" kısa vade

için kurtarıcı oluyor. Siyasi hesaplar kadar Türkiye'deki yatırımlarını ve aynı zamanda önemlice bir pazarı garanti altına alma amacına dayalı dış destekte ise Almanya başta olmak üzere Avrupa öne çıkıyor. Hem siyasi hesaplardaki değişiklik olasılıkları hem de orta-uzun vadede üretim ve pazar alternatifleri yaratılması bu unsurdaki ufku da kısa

vade ile sınırlıyor.

KAMUDA DEĞİRMENİN SUYU NEREDEN GELİYOR?

Vergi indirimleri, Kredi Garanti Fonu (KGF) kapsamında batık ya da batığa dönüşme riski olan kredilerin yeniden yapılandırılması, üretim ve tüketimi özendirici teşvikler "kamu seferberliği" nin ana

unsurları. Kamu desteklerinin ana kaynağı ise dış borçlanma, özellikle kamu bankalarının sendikasyon yoluyla borçlanmalarında artış olarak göze çarpıyor. 2017 yılının ilk çeyreğinde toplam dış borç stoku 412,5 milyar dolar ile son 15 yılın en yüksek düzeyine çıkarken, temel etken kamu bankalarının borç stokundaki 3 milyar dolarlık artış oldu.

BÜYÜME YALAN MI?

Otomotiv sektörü 2016'da yüksek bir büyüme sergilerken 2017 yılının ilk 5 ayında göz kamaştırdı. Sektörün ileri-geri bağlantılarıyla GSYH artışındaki etkisinin yılın ilk çeyreğinde 1-1,5 puana ulaştığı tahmin ediliyor. Ana sanayi ve yan sanayi olarak değerlendirildiğinde diğer sektörlerle kıyasla sermaye yoğunluğunun yüksek olduğu, üretim artışında istihdam artışından ziyade fazla mesaiye dayalı çalışma koşullarının etkili olduğu görülüyor. İlk 5 ayda yüzde 20'yi geçen üretim artışında TOFAŞ, Toyota, Hyundai'nin yeni modellerinin etkili olduğu, bu modellerin yatırımlarının da geçmiş birkaç yılda yapıldığı göz önünde bulundurulmalı. Söz

konusu modellerin satışlarının 2018 yılında da artmaya devam edeceği, Avrupa pazarında Türkiye otomotiv sektörünün binek otomobil satışlarının artacağı öngörülüyor. Otomotiv yanına iç pazarda inşaat-konut ve teşvikli dayanıklı tüketim malları büyümesi eklendiğinde yüzde 5 büyümenin altının bir kısmını doldurmak mümkün. TÜİK'in yeni GSYH serisinin doğruluğunu tartışma hakkı saklı kalmak koşuluyla. Ancak büyüme yoktur demek yanıltıcı siyasi sonuçlara ulaşmaya neden olacağı için temkinli yaklaşılması gereken bir tez. Aksine büyümedeki sektörel asimetrinin olası siyasi sonuçlarına kafa yormak gerekli görünüyor.

Dış borç stoku artarken borç maliyetinin arttığı, vadelerin kısaldığı da dikkat çeken bir gelişme.

KGF kapsamı genişletilerek kredi hacminde artış sağlandı. Kamu bankaları başta olmak üzere bankacılık sistemi KGF kefaletine güvenerek özellikle top çevirerek batığa atmadığı ancak fiilen batık durumdaki kredileri yeniden yapılandırdı. Kredi hacmindeki artışta tüketici kredilerinden ziyade kurumsal krediler olarak adlandırılan firmalara yönelik krediler etkili oldu.

Sermayeye tek destek KGF kapsamını genişleterek kredi musluklarının açılması oldu. Beyaz eşya, mobilya gibi dayanıklı tüketim mallarında ÖTV indirimleriyle tüketim uyarıldı ve üreticilere dolaylı sübvansiyon sağlanmış oldu.

Benzer destek konut satışlarında, inşaat malzemelerinde de görüldü. Ayrıca istihdam, ihracat destekleri gibi uygulamalar da dahil edildiğinde vergi indirimi, doğrudan nakit destek ya da tüketim artışıyla sağlanan faydalar yoluyla sermayeye dönük transferlerde artış yaşandı.

'DIŞ DESTEK'

Yılın ilk 5 ayında otomotiv üretimi yüzde 20'nin üzerinde arttı. ÖTV artışı nedeniyle iç pazar yüzde 10'un üzerinde daralırken üretimin artması ihracattaki yüzde 30 civarındaki artıştan kaynaklandı. İhracat artışında ise Avrupa pazarı ve TOFAŞ, Toyota, Hyundai üç yeni modelinin ihracatı belirleyici oldu. İktisatçılar arasında 2017 ilk

çeyrek büyümesi, "istihdamsız büyüme" ya da "yatırımsız büyüme" ifadeleriyle sorgulanırken, otomotiv ve yukarıda sözü edilen teşvikli sektörlerden büyümeye destek geldiği görülüyor. Her iki eksende de güçlü bir dış destek var. Otomotiv başta olmak üzere dayanıklı tüketim mallarında güçlü Avrupa talebi, Avrupa sermayesinin Türkiye'deki yatırımlarını kollama ihtiyacı kadar Türkiye kapitalizminin kontrolsüz çöküşünde bir siyasi fayda görmemeye de alakalı olmalı.

İç pazarda tüketimin uyarılmasına yönelik finansmanda da yine dış destek payı var. Bankaların artan sendikasyonlarında esas rolü Almanya, Hollanda ve İngiltere menşeli finans kuruluşları üstleniyor. ■

KAMU-ÖZEL İŞBİRLİĞİ MODELİ BİR SOYGUNDUR FAKAT...

Kamu-özel işbirliği modelini geliştiren kurum olarak Kalkınma Bakanlığının yaptığı çalışmalarla da tespit edildiği üzere büyük projeler sermayeye doğrudan kaynak transferi anlamına geliyor ve ortada büyük bir soygun var. Ancak eleştirinin sadece kamu bütçesine maliyetiyle sınırlı kalması yetersiz görünüyor. Çünkü garanti koşulları orta-uzun vadede ek politikalar ve yönlendirmelerle de aşılabilir. Bu projelerin kamu bütçesine doğrudan yük olmaktan çıkması toplumsal maliyetlerinin olmadığı anlamına gelmez. İzmir-İzmit otoyolu ve Osmangazi Köprüsü örnek olarak verilebilir. Bugünkü geçiş sayıları çok düşük olan, muhtemelen birkaç yıl daha düşük kalacak olan Osmangazi Köprüsü, 10 yıl sonra öngörülen geçiş sayılarını aşabilir. Bu süreyi erkene çekecek kimi gelişmeler de olabilir. Bir dizi ekonomik, toplumsal ve çevresel maliyetle birlikte -ki buna siyasi dinamiklerde ortaya çıkacak kırılmaları da eklemek gerekir. Bu tür projelerin kısa vadeli yüklerini, finansman modelinin iddia edilenden farklı olarak kamuya yük bindirdiği gibi şeyler söylenebilir. Ama bunlar kadar önemli olan bir şeyi, projenin doğrudan olumsuz etkilerini tartışmak gerekiyor. İstanbul'daki köprü örneklerinden çok iyi bilindiği üzere projenin kendisi yeni yerleşim alanları, sanayi ve ticari havzaların oluşması ve ortadaki köprü ya da yolun çok ötesinde bir kaynak aktarım mekanizmasının çalışması anlamına geliyor. Çevresel ve sosyal maliyetleri geriye itip, parasal sorunların üzerinde durmak doğru değil. Yani projenin finansmanından önce, daha köklü bir şekilde projenin kendisini, çevreye, toplum yaşamına ve emekçilere etkilerini, yarattığı büyük toplumsal maliyetleri sorgulamak gerekiyor.

Devlete göre yok, ırkçılara göre bedava yaşayan savaş kaçkınları Türkiye’de Suriyeli mülteci olmak

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu’nun açıklamasına göre Türkiye’de göçmen ve mülteci olarak bulunan insan sayısı 3 milyon 551 bin 78. TÜİK’in 2016 verilerine göre bu sayı 17 ilin nüfusuna eşit. Yani Suriye iç savaşı nedeniyle Türkiye’ye 17 il büyüklüğünde bir nüfus ilave edilmiş oldu. AFAD verilerine göre Türkiye’nin, Suriye krizinde mülteciler için yaptığı harcama 25 milyar Dolar. Büyük bir nüfustan ve büyük bir harcamadan söz ediyoruz.

■ GÖKÇE GİRESUNLU

Geçen hafta Üsküdar’a bağlı Yavuztürk Mahallesinde Suriyeli gençlerle mahal- lenin gençleri arasında laf atma gerekçesiyle başlayan ufak çaplı kavga, akşam saatlerinde Suriyelilere yönelik büyük bir linç hareketine dönüştü. Bu kavgalar sırasında bazı gençler sopa şiş darbeleriyle yaralandı. Kavganın duyulması üzerine bir araya gelen çok sayıda kişi akşam 21.00 sıralarında Suriyeli ailenin evinin bastı. Bu sırada yaralananlar oldu. Suriyeli aileye ait bir araç grup tarafından parçalandı. Polis olayları zar zor yatıştırdı. Bir iki gün sonra benzer bir sahne Samsun’da tekrarlandı. İki Suriyeli plajda kadınların fotoğrafını çektiği iddiasıyla linç edilmeye kalkışıldı. İki Suriyeli, polis marifetiyle kalabalığın elinden alındı ve hastaneye kaldırıldı. Tipik ırkçı önyargıyla beslenen bir tepkisellik var bütün bu hareketlerin arkasında. Geçen hafta #SuriyelilerEvineDönsün etiketiyle Suriyelilere yönelik ırkçı kampanya Twitter’da TT oldu. Yani ırkçı önyargısını henüz fiile dökmeyen ama dökenleri desteklemeye hazır hatırı sayılır bir kitleden söz ediyoruz. Bunlar hesapsız kitapsız yürütülen bir göçmen

politikasının yer yer patlamaya dönüşme eğilimleri. “Bize bir şey olmaz” diye geçirilebilecek türden de değil üstelik.

RAKAMLARLA SURİYELİ MÜLTECİLER

Peki, nedir bu olayların arkasında yatan gerçek? Suriye’de Ortadoğu’ya bir çekin düzen verme planı kapsamında kıskırılan iç savaş nedeniyle 23 milyonluk ülke nüfusunun 11 milyonu insani yardıma muhtaç hale geldi; 7 milyon kişi ülke içinde yer değiştirmek, milyonlarca Suriyeli mülteci komşu ülkelere sığındı. Yani Suriye’de neredeyse nüfusun yarısı zorunlu göçe maruz kaldı. Yerinden edilen Suriyelilerin yüzde 75’i kadın ve çocuklardan oluşuyor. 2011 yılı Mart ayından bu yana devam eden Suriye iç savaşı ve kitlesel göç hareketi, başta Türkiye olmak üzere tüm bölge ülkelerinin iç siyasi, ekonomik ve sosyal dinamiklerini etkiledi. Savaşın en önemli sonuçlarından birini Suriyeli mülteciler oluşturuyor. İçişleri Bakanı Süleyman Soylu’nun açıklamasına göre Türkiye’de göçmen ve mülteci olarak bulunan insan sayısı 3 milyon 551 bin 78. TÜİK’in

2016 verilerine göre bu sayı 17 ilin nüfusuna eşit. Yani Suriye iç savaşı nedeniyle Türkiye'ye 17 il büyüklüğünde bir nüfus ilave edilmiş oldu. AFAD verilerine göre Türkiye'nin, Suriye krizinde mülteciler için yaptığı harcama 25 milyar Dolar. Büyük bir nüfustan ve büyük bir harcamadan söz ediyoruz.

Bu büyük nüfusun sadece 260 bin kadarı AFAD'ın 10 ilde kurduğu ve yönettiği 26 barınma merkezinde yaşıyor. Yani Türkiye'deki mültecilerin yüzde 10'u kontrollü ve kısmen sağlıklı şartlarda barınabiliyor. 3 milyonu aşkın mülteci ülkenin bütün şehirlerine dağılmış durumda. Bu yeni misafirlerle yerlilerin ilişkilerinin zaman zaman çatışmaya dönüşmesini de işte böyle bir tablo içinde anlamlandırabiliriz ancak.

AB: YALNIZCA YETİŞMİŞLER

Türkiye'nin dışında böylesine sınırsız bir mülteci politikası izleyen ülke yok. Suriyeli mültecilerin ancak küçük bir kısmı Lübnan, Ürdün, Irak ve Mısır'a sığındı. Avrupa ülkelerine sığınmış olan Suriyeli sayısı 1 milyon civarında. Yapılan araştırmalar Avrupa ülkelerinin kabul ettiği bu göçmenlerin çoğunlukla eğitilmiş ve meslek sahibi kişiler olduğunu ortaya koyuyor. Ürdün ve Lübnan dışındaki körfez ülkeleri sınırlarını sıkı sıkıya kapalı tuttu ve mülteci kabul etmedi. Hâlbuki bu ülkeler bir şekilde Suriye iç savaşının tarafıydı. Başından beri kendilerine yakın isyancıları destekliyorlar, Esad'ı devirmek için silah ve para döküyorlardı. Ama soruna ortak olmakta aynı eli açıklığı göstermediler. Öte yandan zengin körfez ülkelerinin ekonomileri uzun süredir "göçmen işçi emeğine" dayalı bir sömürü üzerine kurulu ve bu dengenin bozulmasının rejimlerinin de sonunun getireceğini biliyorlar. Bu yüzden kapıları mültecilere sıkı sıkıya kapalı.

Göçün ana üssü olan Türkiye'de ise durum mülteciler açısından giderek daha kötüleşiyor. Çünkü Türkiye'nin bu konuda uzun vadeli bir planı yok. AKP iktidarı Suriye iç savaşında saf tutarken rejimin birkaç ayda devrileceğini ve kendisine yakın Müslüman Kardeşler'in iktidara geleceğini hesap ediyordu. Böylece hem Suriye düzenlenmiş olacak hem de Kürt sorununun muhtemel yayılma alanı kapatılmış olacaktı. Ama gelişmeler bambaşka yönde oldu. AKP iktidarı kontrolü kaybettiğini anlayınca sınırları

iki tarafı olarak sonuna kadar açtı. Bir yandan cihatçı silahlı gurupların geçişine göz yumdu diğer yandan mültecilerin ülkeye gelişini neredeyse teşvik etti. Sorunun büyüdüğünü gören Batılı güçlerin sorunun çözümünde daha dinamik bir tutum takınmasını umuyorlardı. Suriyeli mülteciler, Avrupa'ya karşı bir koz olarak kullanılabilirirdi. Ama bu beklentide boşa düştü. Türkiye'nin mültecileri kendi ülkesinde tutma karşılığında AB ile yaptığı anlaşma çoktan unutulmaya terk edilmiş durumda.

Bütün bunların ortaya çıkardığı gerçek ise Suriyeli mültecilerin gerçekte büyük bir rakamdan ibaret olduğu. Suriye'yi düzleme, Büyük Ortadoğu oluşturma planının istenmeyen unsurları onlar. Kimse onların karşı karşıya kaldığı insani sorunlardan söz etmiyor. Bu arsız pazarlıklar onların gözü önünde ve onlar yokmuş gibi yapılıyor.

UCUZ İŞGÜCÜ KAYNAĞI

Suriyeli mülteciler bu hayhuy içerisinde bütün öteki büyük göç hareketlerindeki insanların kaderini paylaşıyor. Buldukları ülkelerde göçmen işçi olarak işgücü piyasasına giriyor veya yedek işgücü olarak hazırda tutuluyorlar. Onlara yönelik tepkilerin en önemli nedenlerinden biri işte oynamak zorunda kaldıkları bu uğursuz rol. Türkiye'de tekstil, inşaat, tarım sektörü gibi kayıt dışı alanlarda ucuz işgücü olarak göçmen işçiler tercih ediliyor. Kayıt dışı kadın ve çocuk emeği kullanımı da buna dâhil. Savaşın başlangıcından bu yana Suriyeli çocuklar yalnızca Türkiye'de değil Suriye ile komşu ülkelerin iş piyasasında taze işgücü olarak görülüyor.

Suriyeli çocuklar Antep, Kilis, Urfa, Antakya gibi sınır illerinde trikotaj atölyelerinde, tekstil fabrikalarında, kuru

Cihatçı çetelerle Suriye'yi düzleme girişimi de büyük bir başarısızlıkla sonuçlanmak üzere. Tuhaf bir şekilde Suriye Türkiye'den daha güvenli bir ülke olmaya aday. Sanki aradan geçen zaman içinde Türkiye ile Suriye yer değiştirdi. Suriye iç barışını konuşurken Türkiye iç savaşa sürüklenme endişesi yaşıyor. Yakında tersine bir göç olursa kimse şaşırılmaz...

meyve fabrikalarında, ayakkabı imalat atölyelerinde ve araba tamirhanelerinde, tarım işçiliğinde, sokaklarda kâğıt mendil, su satıcılığı gibi işlerde çalıştırılıyor. Çocuklar yetişkinler için bile tehlikeli kabul edilen işlerde çalışmak zorunda kalıyor.

Türkiye'de çocuk işçiliğinin en yoğun olduğu sektörlerden biri tarım sektörü. Veriler ülkede Suriyeli mültecilerin katılımıyla, çocuk emeği yoğunluğunun arttığına işaret ediyor. UNICEF'in 2016 verilerine göre, Türkiye'deki Suriyeli çocuk sayısı 1.490.033, okula kayıtlı Suriyeli çocuk sayısı 325.000. Kamplarda 83.443, devlet okullarında 75.600, Geçici Eğitim Merkezlerinde 175.000 çocuk eğitim görüyor. Okul yaşındaki mülteci çocuk sayısı ise yaklaşık 850.000. Yani yarım milyon civarındaki çocuk henüz okulla tanışabilmiş değil. Suriyeli mültecilere göre de işsizlik, düşük ücret, uzun çalışma saati, hayat pahalılığı, statü ve diğer yaşamsal sorunlar içerisinde en

can yakıcı sorun eğitim.

TERSİNE GÖÇ MÜMKÜN MÜ?

Geçtiğimiz bayramda 500 bin kadar mülteci sınır geçip yakınları ile bayramlaşmaya gitti. Bunun ne kadarı geri döndü bilmiyoruz. Türkiye'de devlet büyük bir krize dönüşecek sayıda mülteciyi görmemezlikten geliyor. Elde veri yok, yüzbinlerce çocuğun eğitim sorunu nasıl çözülecek belli değil. Ülkede kalmayı tercih edecek mülteciler için nasıl bir yol planı izlenecek konuşulmuyor.

Bu arada cihatçı çetelerle Suriye'yi düzleme girişimi de büyük bir başarısızlıkla sonuçlanmak üzere. Tuhaf bir şekilde Suriye Türkiye'den daha güvenli bir ülke olmaya aday. Sanki aradan geçen zaman içinde Türkiye ile Suriye yer değiştirdi. Suriye iç barışını konuşurken Türkiye iç savaşa sürüklenme endişesi yaşıyor. Yakında tersine bir göç olursa kimse şaşırılmaz... ■

SURİYELİ MÜLTECİ YALANLARI

- Suriyelilere alışverişlerde yüzde 50 indirim sağlayan Ak Kart verildi: Mağazalarda Ak Kart adında bir kartın kullanıldığına dair de mevcut bir bilgi yok. Suriyeli göçmenlere AFAD ve Kızılay tarafından yardım kartları veriliyor. Bu kartlara aylık yüklenen paralarla göçmenlerin ihtiyaçları karşılanmasa sağlanıyor. Kızılay Kart ile ailedeki fert başına 100 TL yardım yapılıyor. Kartlar şu an sadece gıda alışverişleri için kullanılabilir. AFAD Kart da kamp alanı içinde yaşayan Suriyelilere veriliyor ve sadece market alışverişi yapılabilir.

-Suriyeliler tüp bebek tedavisinden ücretsiz yararlanıyor: SGK yetkilileri SGK'nin Suriyeli göçmenlerin hiçbir sağlık giderini karşılamadığını, Suriyelilerin sağlık giderlerinin AFAD tarafından karşılandığını belirtiyor. AFAD da yalnızca Sağlık Uygulama

Tebliği kapsamındaki sağlık giderlerini karşıladıklarını söylüyor. Tüp bebek giderleri buna dâhil değil.

- Suriyeliler istedikleri üniversiteye hiçbir koşul olmadan girebiliyor: Doğru değil. Suriyeli göçmenler de diğer yabancı uyruklu öğrenciler gibi belirlenen şartlar kapsamında yatay geçiş yaparak ya da yabancı uyruklu öğrencilere uygulanan sınavlara girerek Türkiye'de eğitim alabiliyor.

- Suriyeliler maaşlarını almak için PTT önünde kuyruğa giriyor: Suriyelilerin yoğun yaşadığı illerde PTT önünde oluşan kuyrukların sebebi Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği tarafından ihtiyacı olan göçmenlere sağlanan kış yardımı. BM'nin resmi web sitesinde bu yardım için 50 bin 948 PTT kartı dağıtıldığı ve 254 bin 740 kişiye ulaşıldığı açıklandı.

Berlin-Ankara sürtüşmesinin 'gizli' kaynakları

İş sanıldığından çok daha ciddi. Sadece siyasi karakterlerin ve demokrasi anlayışlarının örtüşmemesinden veya Almanya Avrupası'nın çökmesinden değil, yeni girişimlerin altyapısının oluşturulmasından da söz ediyoruz. Berlin sorunlu üyeleri rötüşleyerek yeni bir AB hesabı da yapıyor.

■ OSMAN ÇITSAY

Mayıs ayı sonunda Foreign Policy'de, eskiden olsa "zehir zemberek" denilebilecek bir analiz yer aldı ve buna Paris-Berlin hattından bir yanıt çıkmadı. Oysa Almanya'nın yavaş yavaş kendi komutasında bir Avrupa Ordusu oluşturduğu ileri sürülüyordu. Küçük AB üyelerinin orduları Berlin'in kanatları altında birlikte büyümekteydi. FP analistine göre Almanya sessiz sedasız askeri bir yayılma sürecindeydi.

Mesele bu değil. Mesele, epey ağır bir krizden geçen ve özellikle safralarını, yani yoksullarını bir biçimde dışlamak zorunda kalacağı anlaşılan AB'nin hegemon ülkesinde yepyeni askeri hesaplar yapılmasıdır. "Askeri cüce" Berlin'in dünya sistemi içinde Avrupa dışında bir şansı olmadığını iyi bildiği açık. Almanya'nın, ekonomik gücüne ve ondan daha geride de kalsa giderek büyüyen siyasi gücüne uygun bir askeri güç peşinde olduğu herkesin malumu. "Parçacıklar siyaseti" aslında bu adımlar

için uygun koşulları yaratmış durumda. Küçük AB üyelerinin, dişe dokunur bir yanları bulunmayan küçümen ordularından, Berlin-Paris hattına bağlı bir ortak askeri güç çıkarılabilir.

Büyüyen Almanya'nın sessiz sedasız küçük AB üyelerinden tugayları kendi komutası altında işlevsel hale getirmesi, bunları kendi askeri gücüne "entegre etmesi", sonuçta altyapısının gücüne bir örnektir. Ekonomik güç, siyasi ve askeri alanlara yansımadan varlığını koruyamaz. Ekonomik bir dev, siyasi ve askeri bir cüce kalamaz. Dolayısıyla Angela Merkel'in yaza girerken Bavyera'nın ünlü bir bira çadırındaki "Artık kendi kaderimizi kendi ellerimize almak zorundayız, dostlarımıza tümüyle güvenmediğimiz zamanlar bir parça geride kaldı" anlamındaki sözleri ve Trump ABD'si ile araya koyduğu dikkatli mesafe, buradan kaynaklanıyor.

Sonuçta, Foreign Policy'nin tugay katkısında bulunacağını ileri sürdüğü ülkeler de, bu sürecin bir ayrıntısıdır: Genelde Almanya'nın yakın

çevresindedirler ve dünya dış ticaret fazlası şampiyonu Alman ekonomisine depo ve dağıtım hizmetleri vererek, kendi ölçeklerinde bir palazlanma yaşamışlardır. Öyle özgün bir endüstrileri falan yoktur; sanayisizleştirildikleri ve Almanya'ya göbeklerinden bağımlı oldukları biliniyor. Zaten bitmeyen ve derinleşen AB krizi de bu ilişkiler ağının bir ürünü kabul ediliyor. Demek ki, hiç öyle olmayacak duaya amin diyen yok: Almanya Avrupası, ortalığı karıştırmadan, altyapısının gereklerini yerine getiriyor. Askeri bir dev olmak zorunda.

PARİS – BERLİN HATTI

Almanya Savunma Bakanı Ursula von der Leyen, Alman-Fransız Savunma Fonu kuruluşunda çok açık söyledi: "Avrupa savunma birliğinin eksenini Almanya ile Fransa oluşturmak istiyor, iki ülke bu fonu da bu işe uygun bir biçimde pratiğe geçirecek." Alman Bakan, İngiltere'nin AB'den ayrılmasıyla, Berlin-Paris sa-

vunma hattının bir zorunluluk haline geldiğini açıkça ilan etti. Yeni insansız hava araçları için sistemler üretilecek. Özellikle iç güvenlikte muhalif sokak hareketlerinin bu "drone"lar üzerinden rahatça denetlenebileceğini herkes biliyor. Yeni savaş uçakları ve helikopterleri için çalışmaların yoğunlaştığı da gelen haberler arasında.

Ekonomik devin, er ya da geç, siyasi ve askeri cücelikten çıkacağına dair yeni bir örnek yaşıyoruz. Ama işin bizi özellikle ilgilendiren yanı, Avrupa'nın zengin mutfağında yaşayan yoksul Türkiye kökenli göçmenler. Gerçi onları bu alanda geride bırakan bir Müslüman yoksulluğu da milyonlar halinde ülkeye giriş yapalı çok oldu, ama hiçbir "zengin mutfak" Berlin'de bugün artık 3 milyonu aşkın Türkçe konuşan bu yoksul topluluk kadar sorun sayılmıyor.

AB merkezleri Recep Tayyip Erdoğan'a dönük nefretlerini gizlemiyorlar. Bu nefret, onun İslamcı bir siyaset adamı oluşuna değil, öngörülemez çıkışlarıyla bu yoksul toplumu, istikrarı tehdit edecek bir toplumsal çatışmaya itmesinden korkuyorlar. Türkiye'nin hâlâ çok büyük olmasından, özellikle İslamcı siyaseti ve askeri gücüyle, ekonomik altyapısının taşıyamayacağı bir "irilik" göstermesinden de biktılar.

Türkiye kırılacak, Berlin ve yakın çevresindeki ülkelerde yaşayan 4.5 milyon civarındaki Türkçeli toplumun bir iç çatışmaya girmesi ve çoğunluk toplumuna da bu huzursuzluğun sıçraması, asıl korkulan şey. Tam 100 yıldır Almanya merkezli Avrupa iyi biliyor: Emperyalist özlemleri ancak içeride suskun emekçi sınıflar, hareketsiz sokaklar sayesinde gerçekleştirebilirler. Huzursuzluk istemiyorlar. Erdoğan'ı istemiyorlar. İç ve dış güvenlik için ekonomik güçleriyle örtüşen, onu taşıyıp yayabilen bir askeri enerjiye sahip olma zamanlarının geldiğini düşünüyorlar. İslamcılıkla sorunları burada başlıyor. ■

Patronların kâr hırsı!

Ormanları yakan ateş

Türkiye yine orman yangınlarını konuşuyor. Yandı mı yakıldı mı, ihmal mi sabotaj mı tartışmaları sürerken veriler çok net bir tabloyu ortaya koyuyor: Ormanlarımız patron dostu iktidarlar tarafından özelleştirme adı altında 60'dan fazla sektöre kiralanıyor, satılıyor, tahsis ediliyor ya da rant alanı yaratmak için yakılıyor. Hepsi aynı kapıya çıkıyor!

■ AHMET ÇINAR

Türkiye geçen hafta orman yangınlarıyla boğuştu... Üç günde 147 orman yangınının söz edildi...

AKP döneminde bir "inşaat cumhuriyeti" haline getirilen ülkemizde, orman yangınları söz konusu olduğunda akıllara ister istemez sabotaj ihtimali geliyordu. "Acaba bu yangını kim çıkardı", "Bu yangının rantı kime yarayacak" soruları peş peşe sıralanıyordu...

İşte geçen hafta çıkan yangınlar: İzmir, Çanakkale, Kaş, Alanya, Mersin ve irili ufaklı 150'ye yakın yangın...

Mesele orman olunca sadece yangın da değil, AKP iktidarının verdiği madencilik izinleri, imar izinleri, yapılaşma izinleri de akla geliyor ister istemez. 2012'den 2016'ya kadar orman alanlarına verilen her türlü madencilik izni yüzde 100 artmış durumda. 2012'de 6 bin 336 hektar orman alanında madencilik faaliyete izin verilen ülkemizde bu rakam 2016'da 11 bin 949 hektara yükseldi.

Kent denilince aklına rant gelen zihniyetin, orman denildiğinde de aynı şekilde "kâr" ve "yatırım" gelmesi kaçınılmaz.

ORMAN YANGINLARI: KÂRLI BİR RANT HİKAYESİ

Geçen yıl Antalya'da Adrasan ve Kumluca yangınlarının ardından bu yangınların dikkatsizlikten mi yoksa rant uğruna mı meydana geldiği yine tartışılmıştı. Geçen hafta Ege'deki, Alanya ve Mersin'deki yangınlardan sonra yine tartışılmaya başlandı.

Buna benzer soruların akıllara gelmesinde şaşılacak bir yan yok... Çünkü AKP iktidarının ormana, ağaca, doğaya ve her türlü yaşam belirtisine nasıl da "rant" gözüyle baktığı artık saklanmaz bir gerçek. Dolayısıyla bu yönde sorulan her türlü soru meşru ve haklı sorular haline geliyor.

Orman yangınlarının nedenleri çok: Yıldırım düşmesi, aşırı sıcaklar, atılan cam kırıkları, tam söndürülmeyen mangal ateşi, izmarit... Bu yazının konusu rant uğruna bilinçli olarak çıkarılan yangınlar, sabotajlar, kâr iştahıyla kundaklanan ormanlar...

2017'nin Ocak ayında kış ortasında Trabzon Sürmene'de yaşanan mevsimsiz yangını hatırlayacaksınız. Doğa harikası Çamburnu mevkiinde altı-yedi noktadan başlayan yangın 20

hektarlık ormanı etkilemişti. Buruna gelen pis kokular ve yangındaki tuhafıklar basında sayfa sayfa haber olmuştu. Tonya'da yaşayan ve yerel haberler yapan gazeteci İnan Kalyoncu, Katar Emiri'nin helikopterle bölgeyi dolaştığını, yöreyi çok sevdiğini, yangının da kısa bir süre sonra Katar Emiri'nin sevdiği bölgede çıktığını hatırlatmış, bunca tesadüfün nasıl yaşandığını sormuştu. Benzer başka bir yangın iki yıl önce Muğla'nın Milas ilçesinde Meşelik mevkiinde yaşanmıştı. Yöre halkı bölgeyi gezen gazetecilere, rantçıların yeni hedefinin Meşelik olduğunu söylemiş, yangının kasıtlı çıkarıldığını öne sürmüşlerdi. Hatta yangınları rüzgarın yönüne göre çıkarıldığı bile dile getirilmişti.

BİR YANDAN SATIYOR, BİR YANDAN YAKIYORLAR

Patron dostu iktidarlar ve son 15 yılda da AKP, on yıllardır ülkemizin milyarlarca dönümlük ormanını 60'dan fazla sektör için özelleştirme yoluyla tahsis etti. Öte yandan binlerce yangında da yine milyarlarca dönüm ormanlık alan

küle döndü.

Ormanları satan ile yakan zihniyet, aslında aynı zihniyet. Yatırım ve istihdam adı altında patronların "kâr hırsına" teslim edilen ormanlarımız var.

Daha geçen yıl, 2016'nın Mayıs ayında Resmi Gazete'de yayımlanan, "Hususi Ormanlar ve Hükmi Şahsiyeti Haiz Amme Müesseselerine Ait Ormanlar Yönetmeliği"nde yaptığı değişiklik tartışma yaratmıştı. Çünkü bu kararlar, ormanların imara açılmasına imkan tanıyacak düzenleme yürürlüğe girmiş oluyordu.

Orman Mühendisleri Odası Başkanı Ali Küçükaydın, bu değişiklikte özel ormanlara verilen yüzde 6'lık imar izninin yanı sıra "kamu yararı" gerektiğinde bu ormanların imara açılmasına imkan tanınacağını söylemişti.

Küçükaydın, "Bu yönetmelik aslında özel ormanların tamamen imara açılması anlamına geliyor. Son derece tehlikeli bir yönetmelik. Tamamen ranta yönelik bir uygulamaya olacak. Bu ormanlarımız adına çok kötü" demişti.

'ESAS TEHLİKE YANAN ORMANLARIN TAHSİS EDİLMESİ'

Orman Mühendisleri Odası'nın eski genel başkanlarından Salih Sönmezşık, yıllar önce kritik bir noktaya dikkat çekmiş, "esas tehlikenin yanan/yakılan ormanların tahsis edilmesi" olduğunu söylemiş ve şöyle devam etmişti:

"Patronlar yıllardır 'ormanlar özelleştirilsin' diyerek hükümetlere baskı uyguladı. Orman yangınları ile Türkiye'nin ormanları bitmez, ama nitelik olarak azalabilir. Çünkü biz onları yeniden ağaçlandırmaya alıyoruz. Asıl tehlike şurada: Anayasa ve yasaya göre, yanan ormanlar hiçbir şekilde başka bir yere tahsis edilemiyor. Ama yapılan bir değişiklikle bu alanlara 'özel ağaçlandırma' tahsis edilmeye başlandı.

Bizim korkumuz bu 'özel ağaçlandırma' adı altında yanan ormanların başka alanlara kaydırılması. 'Özel ağaçlandırma' için bazı insanlara bu alanlar devredilmeye başlandı."

Ormanları yok etmek için ille de yangın gerekmiyor... Özelleştirme adı altındaki kiralama ve satışlar yangından beter. Nihayetinde özelleştirme ya da yangın, satış ya da sabotaj: Hepsi aynı kapıya çıkıyor! ■

Sağlık sistemi: Kapitalizmde kördüğüm

Yapılması gereken basit: Finansman sorununu çözmek için burjuvazinin, tekellerin, şirketlerin vergilendirilmesi, asgari ücret ve altındaki gelir dilimlerinin vergiden muaf tutulması, sağlık hizmeti için vergiye dayalı bir sistem kurulması, özel sağlık kurumlarının kamulaştırılması, her tür sağlık hizmetinin vergi gelirleriyle devlet tarafından finanse edilmesi. Bu düzende olmaz mı deniliyor. Tamamen doğru

■ İLKER BELEK

Sağlık hizmetleri alanında en çok tartışılan konu sistemin nasıl finanse edileceğidir. Bunun iki önemli nedeni var:

Birincisi sağlık harcamalarının bütün dünyada ekonomilerin büyüme hızının üzerinde bir hızla artıyor olmasıdır. Bu olgu sağlık harcamalarının sürdürülemez olduğu şeklinde yorumlanır.

İkincisi ise bu hızlı artışı kimin, hangi toplumsal sınıfların finanse edeceği konusudur.

SAĞLIK FİNANSMANINA FARKLI YAKLAŞIMLAR

Anlaşılabileceği üzere sağlık finansmanı tam manasıyla politik bir konudur. Haliyle de farklı sosyo-ekonomik formlarda konuya farklı çözümler üretilir.

Sovyetler Birliği döneminde beri sosyalist ülkelerin yaklaşımı, harcamaların tamamının devlet tarafından karşılanması yönünde oldu.

Buna karşılık kapitalist ülkelerin tutumu farklıdır. Kapitalizmde çok değişik sınıfsal çıkarlar bu noktada

çatışmaya girer. Örneğin sağlık sektörüne yatırım yapmış olan burjuvazinin tercihi harcamaların artması yönündeyken patron sınıfının diğer katmanları harcama artışının sınırlandırılmasını talep ederler, zira sağlık sektöründeki şişme kendi pazar payları üzerinde kaçınılmaz olarak baskı oluşturacaktır.

Kapitalist dünyada bu nedenle üç temel finansman mekanizması devreye girer: Bütçe gelirleriyle (vergilerle) finansman, sigorta (özel ve/veya kamu) primleriyle finansman ve katkı paylarıyla finansman.

Vergi sistemi, vergilerin gelirle artan oranlı alınma ihtimali nedeniyle en eşitlikçi tercihtir. Kamu sigorta sisteminde prim oranı bütün gelir düzeylerinde aynıdır; bu nedenle bu sistem yeterince eşitlikçi değildir. Özel sigortacılık zaten toplumun kaymak tabakası için ayrıcalıktır. Katkı payı ise gelir düzeyi ayırt etmeksizin bütün hastalardan aynı miktarda para almaya dayandığı için açık biçimde

eşitsizlikçi ve vatandaşın alım gücünü düşüren etki gösterir.

SİGORTA PRİMİ VE KATKI PAYI GİDEREK POPÜLER HALE GELDİ

Eşitlik söz konusuysa kamu otoritelerinin tercih etmesi gereken finansman modeli servet ve gelir vergisidir. Ancak son 30 yıldır daha çok tercih edilen seçenekler sigorta ve katkı payıdır.

Bu tercih kapitalist sistemin içinde bulunduğu ekonomik durgunluk-kriz sarmalıyla doğrudan ilişkilidir. Patronlar halkın sağlığı için gelirle orantılı vergi ve istihdam ettikleri işçilerin primlerini ödemek istemediklerinden hükümetler finansman yükünü halkın sırtına yıkmaktadır.

TÜRKİYE'DE GENEL SAĞLIK SİGORTASI (GSS)

Türkiye'de GSS sağlık sisteminin piyasalaştırılmasının önemli bileşenlerinden birisi.

Sağlık sistemimiz özellikle 12 Eylül darbesi sonrasında

da ciddi bir piyasalaştırma operasyonuna tabi tutuldu. Bu iş 1990 yılının Eylül ayında Dünya Bankası ile imzalanan ve adına "Sağlıkta Dönüşüm" denilen bir müdahaleyle yeni bir aşamaya evrildi.

Sağlıkta Dönüşüm Türkiye sağlık sisteminin bütün bileşenlerine piyasalaştırıcı yönde müdahale etti: Sistemin finansmanı genel ve özel sağlık sigortasıyla, katkı paylarıyla bu operasyondan nasibini aldı.

GSS, 2008 yılında Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu adıyla yürürlüğe konuldu. Yasa hem emeklilik yaşamıyla hem de sağlık hizmetleriyle ilgili önemli değişiklikleri hayatımıza soktu.

Emeklilik konusundaki en önemli değişiklik emeklilik yaşının kadınlarda 58'den, erkeklerde ise 60'tan 65'e yükseltilmesi oldu.

Sağlık hizmetlerinin finansmanı ile ilgili olarak da o zamana dek ağırlıklı finansman mekanizması olan vergilerin üzerine, prim ve katkı paylarını ekledi. Ayrıca var olan kamu sosyal güvenlik sistemlerinin

BIÇAK PARASI DEVAM EDİYOR

Atılım Üniversitesinden Prof Dr Dilaver Tengilimoğlu'nun 2015 yılında Ankara'da yaptığı araştırmaya göre, hastaların %29'u hekime informal olarak para ödediğini belirtiyor. Ödemelerin %54'ü nakit, %43'ü ise hediye şeklinde oluyor. Hekimlere bu şekilde informal olarak ödeme yapanların oranı 2007'de %25, 2010'da %31 idi. Nakit ödemelerin çoğu 1000 TL'nin altında olsa bile, %12'si 1500 TL'nin üzerinde. Informal ödemelerin çoğu (%54) Sağlık Bakanlığı hastanelerinde gerçekleşiyor.

tamamını Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) adıyla birleştirdi.

AKP'nin ifade ettiği hedef sağlık hizmetini herkes için ulaşılabılır hale getirmek, vatandaşın sağlık hizmetinden yararlandığı anda elini cebine sokmak zorunluluğundan kurtarmak, hastanelerde rehin kalma sorununu ortadan kaldırmaktı.

GSS İLE BİNDİRİLEN YENİ FİNANSAL YÜKLER

GSS sistemi finansmanda üçlü bir yapı oluşturdu: Doğrudan (servet ve gelir vergisi olarak) ve dolaylı (katma değer vergisi) vergilere ek olarak sağlık primi artı katkı payları.

Aslında yıllardır vatandaş zaten, "Vergilendirilmiş kazanç kutsaldır" gazıyla, "Ödediğiniz vergiler size yol, su, elektrik, sağlık, eğitim olarak geri dönecek" sözü veren hükümete yüksek oranda vergi ödüyordu.

Ancak özellikle 1990'lardan başlamak üzere hükümetler vergi gelirlerinin sağlık hizmetini finanse etmeye yetmediğini, SSK'nin topladığı primlerden de kendi giderlerini karşılaya-

madığını, sağlık hizmetlerinin sürdürülebilirliği bakımından vatandaşın daha fazla sorumluluk üstlenmesi gerektiğini dillendirmeye başlamışlardı.

Anlaşılan brüt gelirin %30'u civarındaki gelir vergisi, tüketim harcamaları içindeki %18'lik katma değer vergisi sağlık harcamalarını karşılamaya yetmiyordu. Öte yandan ekonominin %60'ı kayıt dışıydı. Kayıt dışılık ölçek büyüdükçe artıyordu. Kayıt dışı kesim ne vergi ne de prim ödüyordu. Yani sağlık finansman yükü ağırlıklı olarak şimdi üzerine bir de GSS bindirilen sade vatandaşın üzerindeydi.

AKP, GSS düzenlemesiyle, finansman açığını kapatmak üzere, herkese, adına sağlık primi denilen %12.5'lik özel bir sağlık vergisi yükledi. Bunun %5'i vatandaştan, brüt gelir üzerinden kesiliyor, kalan %7.5'i ise vatandaş adına işveren yatırıyor. Vatandaş kendi hesabına çalışan konumunda ise sağlık vergisini %12 olarak tamamını kendisi ödüyor.

Yasaya göre sağlık hizmetinden yararlanabilmek için prim borcunun bulunmaması gerekiyor. Prim borcu olan vatandaşın sağlık kurumuna kabul bile edilmiyor.

Katkı payı durumu da tarihimizde ilk kez GSS ile hukuki bir zemine bağlanmış oldu. Artık herkes her tür sağlık hizmeti için katkı payı ödüyor. Katkı payının oranı kullanılan sağlık hizmetinin türüne göre değişiyor.

Bu gelişmeyle bağlantılı bir diğer önemli nokta ise 2008 sonrasındaki yıllar içinde ortez ve protez cihazları, işitme cihazları ve gözlükler için sunulan devlet desteğinin dikkate değmeyecek noktaya kadar indirilmiş olması.

Diş sağlığı hizmetleri ise zaten GSS'nin tanımladığı sağlık güvence paketi içerisinde neredeyse hiç yer almıyor.

Bütün bunlara ek olarak yasa yayımlandıktan iki yıl sonra yataklı tedavi hizmetleri için katkı payı alınacağına ilişkin bir düzenleme de yapıldı. AKP bu maddeyi henüz uygulamaya koymuş değil.

Bu kapsamda son bir konudan daha bahsetmek gerekir. O da doğrudan GSS düzenlemesiyle bağlantılı biçimde gündeme sokulan özel hastanelerdeki fark meselesidir.

Özel hastaneler artık sigortalı vatandaşın kullandığı her hizmet için SGK'nin o hizmet için belirlemiş olduğu paket

SGK'NİN KENDİSİNİN SİGORTALANMAYA İHTİYACI VAR

SGK kurulduğu günden beri açık veriyor. 2013'te 19.7 milyar TL, 2015'te 11.4 milyar TL olan yıllık açık miktarının, 2016'da 11.3 milyar TL olarak gerçekleşmesi bekleniyor. SGK'nin en önemli açık kalemi şirketlerin sigorta prim borçları. Büyük patronların prim borcu daha fazla. 20 bin patronun SGK'ye 11.1 milyar TL borcu bulunuyor. Yıllar içinde giderek büyüyen bu kara deliğin kapatılması için AKP 2015 yılı içinde büyük kısmı orta ve dar gelirli vatandaşların vergilerinden oluşan 80 milyar TL kaynak aktardı.

fiyatın %200'üne kadar fark alıyorlar.

Özel hastane hizmet farkı 2007 yılında %30 ile başlamıştı. O dönem hükümet yetkililerinin vatandaşın istediği hastaneden istediği gibi yararlanmasını sağlayacakları propagandasını yürüttükleri zamanlardı. Ancak aradan geçen 6 yıl içinde fark oranı sırasıyla %50, %70 ve %200 olarak yükseltince niyetin ne olduğu da açığa çıkmış oldu.

Hepimiz sigortalıysak neden cepten harcama yapmak zorunda kalıyoruz?

Nasil sigortalılık bu?

Özel hastaneye %200 fark, ilaca %10-20 katkı payı, hekimin reçete ettiği ilaç piyasadaki eşdeğer kabul edilen ilaçtan daha pahalıysa aradaki fark, aile hekiminin yazdığı her reçete için en az 3 TL katkı payı, hastanenin türüne göre 7-15 TL muayene katkı payı, ortez-protez-işitme cihazları-gözlük giderleri cepten, diş sağlığı hizmetleri kapsam dışında... GSS sanki sigortasızlığı düzenliyor.

GSS sağlık finansmanındaki sorunları kesinlikle çözemedi.

Yasa, kişi başı geliri asgari ücretin üçte birinden az olanların sağlık primini devlet ödeyecek diyor olmasına rağmen birkaç ay öncesine kadar ortalıkta tam 6 milyon sigortasız vardı. Bu kesim, yoksul olduğu için prim ödeyemeyen ama yoksulluğunu gelir testinde kanıtlayamadığı için kendisine destek olması konusunda devleti ikna etmeyi başaramayanlardan oluşuyordu. Sonuç olarak bu insanlar prim borçlusu gözüktükleri için sağlık kurumuna başvurdukları hizmetin tüm masraflarını ceplerinden ödemek zorunda kalıyorlardı.

Bu sorun AKP'ye karşı siyasi

bir rahatsızlığın da kaynağı olmaya başlayınca, çözüm gelir testi mekanizmasını by-pass edecek bir düzenlemeyi yapmakta bulundu: "Gelir testi boş ver kişi başına ayda 53 TL öde, seni sigortalı sayalım" denildi. Tabii bu arada 6 milyonluk nüfusta herkesin ayda kişi başı 53 TL'yi ödeyip ödeyemeyeceği sorusu da görmezden gelinmiş oldu.

Öte yandan GSS'nin amacı tüm nüfusu sigortalamaktı ama sigortalı vatandaşın ödemek zorunda olduğu katkı paylarının, farkların oranı eski dönemlere göre neredeyse hiç değişmedi. Yani artık hem verginin üzerine sağlık primi ödüyoruz hem de eskisiyle aynı oranda cepten harcama yapıyoruz: Cepten harcama oranı 2003'te %18.5, 2007'de %21.8, 2011'de %15.4, 2014'te %17.8.

KAMUCU SİSTEM GEREKİR

Sigortanın sorunları çözümsüz bıraktığı aşikar. Böyle olacağı belliydi. Zira vatandaşın sağlık hizmeti kullanmasını engelleyen faktörler sağlık kurumlarının özelleştirilmiş olması ve katkı payı konusu. GSS bu iki soruna dokunmadığı için sorunlar devam ediyor.

Yapılması gereken basit: Finansman sorununu çözmek için burjuvazinin, tekellerin, şirketlerin vergilendirilmesi, asgari ücret ve altındaki gelir dilimlerinin vergiden muaf tutulması, sağlık hizmeti için vergiye dayalı bir sistem kurulması, özel sağlık kurumlarının kamulaştırılması, her tür sağlık hizmetinin vergi gelirleriyle devlet tarafından finanse edilmesi.

Bu düzende olmaz mı deniliyor. Tamamen doğru. Ama biz de tam bu nedenle sosyalizm diyoruz. ■

	1999	2002	2005	2008	2011	2014	2015
Cepten sağlık harcaması, 2015 fiyatlarıyla TL olarak	271	193	263	238	196	235	223
Cepten sağlık harcamasının toplamdaki oranı %	29.1	19.8	22.8	17.4	15.4	17.8	16.6

Ne yani, şike olmadı mı diyorsunuz şimdi?

Bu, futbolun giderek sporun artık spor olmaktan çıkması ile ilgili. Spor faaliyetleri endüstrileşiyor çünkü. Spor endüstrileştikçe kavramlar da hızla kabuk değiştiriyor. Sporun dili piyasanın diline dönüşüyor. Spor kulüplerini kâr amacı güden şirketler, sporcuları işçi, taraftarları müşteri, spor alanlarını işyeri yapıyor bu. Oyun doğal bir yarışma-mücadele olmaktan çıkıp piyasa etkinliğine dönüşüyor. Şikeyi üreten de işte bu dönüşüm. Şike endüstrileşmiş sporun doğal bir uzantısı.

■ ORHAN GÖKDEMİR

2011 yılının baharındayız. Enver Aysever'le birlikte SkyTürk'te yaptığımız programlara son verildi ve bir süre bekleyişten sonra Enver kovuldu. Alışığız kovulmalara. Zaten bu benim o kanala ikinci gelişim. Bir kez kovuldum ve geri döndüm, daha önce kaç kere kovulduğumu ise hatırlamıyorum. Gazeteciliğin şanımdan sayıyoruz. Ama bu kez Enver'i kovmalarına rağmen beni kovmamakta diretiliyorlar. Tuhaf. Hâlbuki ben sahne gerisi elemanıyım. Sahnedeki adamı kovmuşsun daha ne? Yeni gelen ve televizyon işinden anlamadığı her halinden belli genel müdürün kapısını tıklattım, "Beni ne zaman kovacaksınız" dedim. Şaka yaptığımı sandı önce. Ciddi olduğumu anlayınca, "konuşuruz sonra" dedi, başından savdı.

Kovulmayı bekliyorum. Enver'in terk ettiği odaya sabah giriyorum, çay, kahve, sigara, sohbet derken öğle oluyor. Yemekten sonra sıkıntı. Herkesin işi gücü var, ben kitap okumakta, kovulmayı beklemekteyim. O sıkıntılı günlerden birinde kanalın spor müdürü geldi odaya. "Abi elimde müthiş bir dosya var, sen bu çete işlerinden anlarsın bir baksana" dedi. Kalın bir dosya bıraktı önüme. Kovulmayı bekliyorum ya, üşenmedim baktım. Futbolda şike meseleleri, meclis tutanakları, raporlar. Memleketin hali gibi bir futbol fotoğrafı, tepeden tırnağa pislik içinde. Dosyayı getiren arkadaşın kapısını çaldım, "Bu iş senin işin yazsana bunları" dedim.

"Yazarsam bu sektörde bir daha çalışmam" dedi. "Sen bir yol bulursun" diye ekledi.

Dosya elimde, o zaman yayıncım olan yayınevini yolunu tuttum. Yayın yönetmeni arkadaşım, durumu anlattım. Dosyaya şöyle bir baktıktan sonra, "Biz bunu böyle basamayız, sen bir şeyler yaparsan olur" dedi. Bulaşmadığım tek mevzu futbol kalmış ama gelmiş önüne, bulaşmaktan nasıl kaçacaksınız? Oturdum çalıştım, uzun bir giriş yazdım, arkasına raporları ekledim yayınevine verdim. Maksat şike olmasın!

Fakat kitap bu, bir yazar adı lazım. Futbol işine bulaşacak halim yok, yazarlıkta yeri var, müstear bir isim ekledim. "Şike Şike Futbol" "eseri" böyle ortaya çıktı. Açığa çıkarmayı hiç düşünmüyorum, rahatım.

SEKRETER BU, AĞZINDA BAKLA ISLANMAZI!

Bahar yaza durdu. Galiba kovuldum, İzmir tarafında tatildegim. Telefonum çaldı, açtım, Fatih Altaylı'nın yardımcı. "Programa gelir misin" diye soruyor. Alışığım ara sıra çağırıyorlar, kitaplardan biri gündeme denk geliyor. "Mevzu ne" dedim. "Orhan Bey, duymadınız mı Aziz Yıldırım'ı gözaltına aldılar" dedi. Duymadım. "Benden ne istiyorsunuz" havasındayım.

Sonra anladım; Operasyon başlayınca şikeyle ilgili kaynak aramışlar. Ara tara sadece bizim "Şike" kitabı var. Yayınevini aramışlar, sekreter olup biteni biliyor havasında, "öyle bir yazar yok Orhan Abi

yazdı" deyiveriyor. Gitmedim Altaylı'nın programına. Ama iş patladı, gazeteler, söyleşi istekleri falan. Biz olduk Gökçe Giresunlu. Hatta HaberTürk'teki bir programda sunucu hanımefendi Gökçe Samsunlu'ya çevirdi bunu. Bana program bitene kadar Gökçe Samsunlu dedi. Sözüntü ettiği arkadaş kim, bilemiyorum. Düzeltmenin fayda etmediğini anlayınca peşini bıraktım.

Aziz Yıldırım içeride, bir sürü kişiyi tutuklamışlar. Bizde zorda olanın arkasından konuşmak ayıp. Aziz Yıldırım'la ilgili soruları geçiştirdim. Ama şikenin olduğunu ısrarla savundum. Nasıl olmasın? Şunlar yazmıştım önsözüne:

"Şike, Fransızca kökenli (chiqué) bir sözcük; 'bir spor karşılaşmasının sonucunu değiştirmek için maddi veya manevi bir çıkar karşılığı varılan anlaşma' demek. Mecazi anlamda 'bir çıkar karşılığı, uzlaşarak bir iş yapma, aldatma' anlamında da kullanılıyor. TCK'ya göre ise bir tanımı yok. Yani şike, bizde suç değil... Peki, şikeye neden başvuruluyor? Hile futbola, bu dünyanın en basit oyununa neden giriyor?

Bu, futbolun giderek sporun artık spor olmaktan çıkması ile ilgili. Spor faaliyetleri endüstrileşiyor çünkü. Spor endüstrileştikçe kavramlar da hızla kabuk değiştiriyor. Sporun dili piyasanın diline dönüşüyor. Spor kulüplerini kâr amacı güden şirketler, sporcuları işçi, taraftarları müşteri, spor alanlarını işyeri yapıyor bu. Oyun doğal bir yarışma-mücadele olmaktan çıkıp piyasa etkinli-

ğine dönüşüyor. Şikeyi üreten de işte tam bu dönüşüm. Şike endüstrileşmiş sporun doğal bir uzantısı. Kâr ve kazanç, burada da sonucu belirleyen tek unsur oluyor haliyle... Sporun özünde kazanma kadar kaybetme de var evet ama piyasanın mantığında sadece kazanmak var. Başarı ve başarısızlık hem kulüpler hem de oyuncular açısından büyük maddi kayıp ve kazançlara yol açtığında şike için de yol açılmış demektir. Demek ki endüstriyel spor, şikeyi de üretmektedir."

3 TEMMUZ'DA OLAN

3 Temmuz'da kaleme aldım bu yazıyı. Fenerbahçe'ye yönelik bir "Fetö" operasyonu olduğu yönünde bir konsensüs var toplumda. Öyledir. Ancak şike de ortalıkta, sahipsiz kaldı bu sayede. Ülkemizin çamur içinde yüzen futbolu aklandı, tertemiz oldu. Hâlbuki o operasyonun başlama vuruşunu Bohum Savcılığı yapmış, şimdi iktidar etrafında boy gösteren, çaka satan adamları kadın ticareti yaparken bahis işleri üzerinden servet edinirken yakalamıştı. Devlete öbeklenmiş çeteler her zaman olduğu gibi hem hukuku bir manivela gibi kullandılar ve hem de büyük bir çürümeyi böylece hasıraltı ettiler.

"Şike Şike Futbol" o çürümenin belgelerinden biri. Tam bir kitap sayılmaz. Yazarı da ben değilim. Ama içinde söyleyenler önemli.

O kitabın önsözündeki son söz ile bitireyim: "Meclisin 'şike' raporu, bu alanda bir ilk. Futbolumuzun net bir resmini çekip koyuyor önümüze. O resme bakıp ülkenin bir fotoğrafına ulaşmak da mümkün aslında. Ülke olarak şikeye battığımızdan 'şike şike' koşuyoruz maçlara. Ortalıkta gerçekten bir 'oyun' varmış gibi yapıyoruz ki şike yaptığımız anlaşılmasın!" ■

9 dokuz maddede 'ÖZGÜRLÜK İTTİFAKI'

Kemal Okuyan

SOLA DA ÇORBANIN TUZU OLMAK MI KALDI?

1. ÇİLINGİR ARANIYOR

Erdoğan Türkiye'yi kilitledi. Bu açık gerçek. AKP'liler de böyle düşünmeye başladı artık. Herkes bu kilidin nasıl açılacağına odaklandı. Sonrasına dair korkanlar, Erdoğan'ın kilidin kurcalanması sırasında yapabileceklerinden ürkenler var. Ama biliniyor ki, bu kilit er ya da geç açılacak.

2. İNANMIYORLAR

Peki bu nasıl olacak? Sandık, her defasında yaratılan "büyük" beklentiye rağmen inandırıcılığını yitirmiş durumda. Sokağın gücündense onu en fazla dillendirip işi goygoya döndürenler kuşku duyuyor. Sandık ya da sokak, kilidin toplumsal dinamiklerle, toplumsal dengelerdeki bir değişimle açılacağını düşünenlerin sayısı epeyce azalmış durumda.

3. ELOĞLU DA BİR EL ATSA...

O halde, kilidi açma yetisi olduğu düşünülen güçlere baskı yapılacak, çaresiz! Yıllar önce, Türkiye'nin bir kısım "laik aydını" ABD'ye hitap eden makaleler yazıyor ve "AKP, Batının çıkarlarını koruyamaz, onu bırak bizi al" mesajını vermekte beis görmüyorlardı. Hiç değişmedi ve şimdilerde liberallerle laik-kemalist kesimler birbirlerine bayağı yaklaştı, o makaleleri yayınlayan gazete de liberalleri kucaklayıverdi, hep birlikte Batıdan medet umuyorlar.

4. 'OLDUK BİZ ARTIK'

Sandıkta olmuyor, sokakta olmuyor, o halde sandık ve sokak "ciddiye alınmak" için kullanılacak. Uluslararası tekellere, Almanya'ya, ABD'ye kayda değer bir muhalefetin ortaya çıkmakta olduğu hissettirilecek. Sonsuz saygı gösterilip, güvenceler verilecek.

5. ERDOĞAN KOALİSYONU ONU İNDİREBİLİR DE

Hesap şudur: Erdoğan'ı iktidar yapan ülke içi ve uluslararası ittifaklar sistemini tersinden kurmak. Almanya ve ABD kısmen hazır. Fethullah saf tuttu. Sermaye sınıfımız sinsiyüzlü, kârını riske atmadan iş çeviriyor. Liberal tayfa yine ortaya çıktı. Dünyanın merkezinde Kürt sorununun durduğunu düşünenlerin siyasi hareketi karar vermeye çalışıyor: Acaba kim daha çok verecek. "Sol"un bir bölümü açık, bir bölümü örtülü AKP'ciydi, şimdi ittifakın oluşmasına kendince katkıda bulunmaya çalışıyorlar.

6. HUZUR TESİSİ

Belli ki ilk hedef ciddi bir odak yaratıp AKP'yi bölünmeye doğru götürmek. Kilit açılacak, AKP zihniyeti bazı aşırılıklardan arındırılarak yeniden yapılandırılacak, ülke rahat nefes alacak, patron sınıfı mutlu mesut, güçlü emperyalist merkezler "belayı sauşturduk" diyecek.

7. 'O FOTOĞRAFTA BİZ DE VARDIK'

Peki sola ne olacak? Onlar da "çorbada bizim de tuzumuz vardı, diktatörü gönderdik" diye avunacak ve bu muazzam koalisyonun içindeki devrimci kanat olarak nihai hedefe doğru kanatlanacak. Tek sorun nihai hedefi artık hiçbiri hatırlamıyor olacak; o da ne ki?

8. İŞBİRLİKÇİNİN AĞZINA KOMPLO SAKIZI VERMEK

Sicilinde "ülkenin en Amerikancı, en işbirlikçi siyasetçisi" yazan bir zorbaya ikide bir "bu bir uluslararası komplodur" deme olanağı verecek bir hesabın içinde gerçek solcu durmaz, duramaz. "Bu bir özgürlük kavgasıdır" diye Türkiye'nin emekçilerini sermaye sınıfının içindeki bir taraflaşmaya kimse mahkûm edemez.

9. SOKAK, SANDIK, DEVRİMCİ SİYASET

Sokak diye kendi başına bir kurtarıcı yoktur. Sandık diye kendi başına bir çözüm hiçbir biçimde yoktur. Halkın kurtuluş yolunu açacak olan sokağı da, sandığı da içine alan örgütlü bir siyasettir. Devrimci, bağımsız, ilkeli bir siyaset. Böyle bir siyaset neyin içinde kalacağına, neyin dışında duracağına, neyi yaratacağına kendisi karar verir. Ama her zaman emperyalistlerle, sermayeyle hesaplaşmanın, taraflaşmanın yolunu bulur. Kol kola girmenin, kadrajda yer kapmanın değil.

12 Eylül 2010'da yapılan Anayasa değişikliği referandumu öncesinde bir eylemden.

